

L-EVANGELJU
Ta'
SIDNA ĠESÙ KRISTU
Skond
SAN MATTEW

Traduzzjoni ġdida bil-Malti
1969

TRINITARIAN BIBLE SOCIETY
217 KINGSTON ROAD, LONDON, S.W.19

L-EVANGĠELJU TA' SAN MATTEW

1 Il-ktieb tan-nisel ta' Ġesù Kristu, bin David, bin Abraham.

2 Abraham nissel 'il Iżakk; u Iżakk nissel 'il Ġakobb; u Ġakobb nissel 'il Ġuda u 'il ħutu; 3 U Ġuda nissel 'il Fares u 'il Żarah minn Thamar; u Fares nissel 'il Hesron; u Hesron nissel 'il Aram; 4 U Aram nissel 'il Għaminadab; u Għaminadab nissel 'il Nahson; u Nahson nissel 'il Salmon. 5 U Salmon nissel 'il Bogħoż minn Rahab; u Bogħoż nissel 'il Għobed minn Rut; u Għobed nissel 'il Jesse; 6 U Jesse nissel 'il David is-sultan;

u David nissel 'il Salamun minn dik li kienet il-mara ta' Urija; 7 U Salamun nissel 'il Robogħam; u Robogħam nissel 'il Abija; u Abija nissel 'il Asa; 8 U Asa nissel 'il Josafat; u Josafat nissel 'il Joram; u Joram nissel 'il Għożija; 9 U Għożija nissel 'il Joatam; u Joatam nissel 'il Ahaż; u Ahaż nissel 'il Heżekija; 10 U Heżekija nissel 'il Manasse; u Manasse nissel 'il Amon; u Amon nissel 'il Jożija; 11 U Jożija nissel 'il Jekonija u 'il ħutu, fi żmien li ttieħdu f'Babel:

12 U wara li ttieħdu f'Babel, Jekonija nissel 'il Salatjel; u Salatjel nissel 'il Żorobabel; 13 U Żorobabel nissel 'il Abihud; u Abihud nissel 'il Elijakim; u Elijakim nissel 'il Għażor; 14 U Għażor nissel 'il Sadok; u Sadok nissel 'il Akim; u Akim nissel 'il Eljud; 15 U Eljud nissel 'il Elgħażar; u Elgħażar nissel 'il Mattan; u Mattan nissel 'il Ġakobb. 16 U Ġakobb nissel 'il Ġużepp ir-raġel ta' Marija, li minnha twieled Ġesù, li jgħidulu Kristu.

17 Mela t-tnissiliet kollha minn Abraham sa David huma erbatax-il nisel; u minn David sa meta ttieħdu f'Babel erbatax-il nisel; u minn meta ttieħdu f'Babel sa Kristu erbatax-il nisel.

18 Issa t-twelid ta' Ġesù Kristu kien hekk: Meta ommu Marija tgħarrset 'il Ġużepp, qabel ma marru flimkien

instabet tqila mill-Ispirtu s-Santu. 19 Imbagħad Ġużepp żewġha, billi kien raġel sewwa, u ma riedx ixandarha, kien tal-fehma li jkeċċiha bil-moħbi. 20 Izda hu u jaħseb fuq dan, ara, l-anglu tal-Mulej dehirlu f'ħolma jgħid: Ġużepp, bin David, la tibżax tieħu 'l Marija b'martek; għax dak li hu mnissel fiha hu mill-Ispirtu s-Santu. 21 U hi tiled iben; u int issemih ĠESÙ; għax hu jehles il-poplu tiegħu minn dnubiethom.

22 Issa dan kollu ġara, biex iseħħ dak li ngħad mill-Mulej bil-profeta, li jgħid: 23 Ara, xebba titqal, u tiled iben, u jsemmuh Emmanuel, li jfisser: Alla magħna. 24 Imbagħad wara li Ġużepp qam mill-irqad tiegħu għamel bħal ma qallu l-anglu tal-Mulej, u ħa miegħu 'l martu: 25 U ma kienx jafha sakemm wildet l-ewwel iben tagħha: u semmih ĠESÙ.

2 Issa meta Ġesù tweled f'Betlehem tal-Lhudija fi żmien is-Sultan Erodi, ara, maġi mill-lvant ġew Ġerusalem, 2 Ighidu: Fejn hu dak li tweled Sultan tal-Lhud? Għax aħna rajna l-kewkba tiegħu fil-lvant, u ġejna biex nagħtuh qima.

3 Meta s-Sultan Erodi sama' dan, thawwad; u miegħu Ġerusalem kollha. 4 U wara li laqqa' flimkien il-qassisin il-kbar kollha u l-iskribi tal-poplu, staqsiehom fejn kellu jitwield Kristu.

5 U huma qalulu: F'Betlehem tal-Lhudija: għax hekk inkiteb mill-profeta: 6 U int Betlehem, art ta' Ġuda, mintix l-iżgħar fost l-ibliet ewlenin ta' Ġuda: għax minnek johroġ Mexxej, li jmexxi l-poplu tiegħi ta' Izrael.

7 Imbagħad Erodi, wara li sejjaħ bil-moħbi lill-maġi, tkixxef bir-reqqa minnhom iż-żmien meta dehret il-kewkba. 8 U bagħathom Betlehem, u qal: Morru fittxu tajjeb it-tarbija; u meta ssibuh, erggħu għiduli, biex niġi u nagħtih

qima wkoll. 9 Meta semgħu s-sultan, telqu; u, ara, il-kewkba, li raw fil-lvant, marret qabilhom, sakemm giet u qagħdet fuq fejn kien hemm it-tarbija. 10 U ferħu ferħ kbir wisq, meta raw il-kewkba. 11 U meta daħlu d-dar, raw it-tarbija m'ommu Marija; u xtehtu fl-art, u tawh qima: imbagħad fethu t-teżori tagħhom, u tawh għatjiet; deheb, lubien, u morr. 12 U billi kienu mwissijin f'ħolma li m'għandhomx imorru lura għand Erodi, telqu lejn arthom minn triq oħra.

13 U meta telqu, ara, l-anglu tal-Mulej deher 'il Ġużepp f'ħolma, iġhid: Qum, u hu t-tarbija u 'l ommu, u aħrab għall-Eġittu, u oqgħod hemm sa ma ngħidlek: għax Erodi jfittex it-tarbija biex jeqirdu. 14 Meta qam, ha bil-lejl it-tarbija u l-ommu, u telaq lejn l-Eġittu. 15 U baqa' hemm sal-mewt ta' Erodi: biex iseħħ dak li ntqal mill-Mulej bil-profeta, li jgħid: Mill-Eġittu sejjaħt lil ibni.

16 Imbagħad Erodi, meta ra li l-maġi daħku bih, saħan bis-shiħ, u bagħat joqtol lis-subien kollha minn sentejn l-isfel, li kienu f'Betlehem, u fl-inħawi tagħha kollha, skond iż-żmien li b'għaqal sar jaf mill-maġi. 17 Imbagħad seħħ dak li ntqal minn Ġeremija l-profeta, li jgħid: 18 Instama' lehen f'Rama, tinwiħ, u biki, u xir kbir; Rakel tibki lil uliedha, u tistabar ma tridx, għax m'għadhomx iżjed.

19 Izda meta miet Erodi, ara, anglu tal-Mulej deher f'ħolma 'l Ġużepp fl-Eġittu, 20 Iġhid: Qum, u hu t-tarbija u l-ommu, u mur fl-art ta' Izrael: għax dawk li riedu l-ħajja tat-tarbija mietu. 21 U qam, u ha t-tifel u l-ommu, u gie fl-art ta' Izrael. 22 Imma meta sama' li Akilaws kien isaltan fil-Lhudija, minflok missieru Erodi, baża' jmur hemm; u billi kien imwissi minn Alla f'ħolma twarrab fl-inħawi tal-Galilija: 23 U gie u għammar f'belt jisimha Nazzaret: biex iseħħ dak li ntqal mill-profeti: Jissejjah Nazzarenu.

3 F'dawk il-jiem gie Ġwanni l-Battista, ixandar fid-deżert tal-Lhudija, 2 U jghid: Indmu; għax qorbot is-saltna tas-smewwiet. 3 Għax dan hu dak li fuqu tkellem il-profeta Isaija, li jghid: Il-lehen ta' wiehed ighajjat fid-deżert: Hejju t-triq tal-Mulej, wittu l-mogħdijiet tiegħu.

4 U Ġwanni nnifsu kellu libstu tax-xagħar tal-gemel, u hżiem tal-gild madwar ġenbejh; u l-ikel tiegħu kien ġradijiet u għasel salvagġ. 5 Imbagħad Ġerusalem u l-Lhudija kollha, u l-art kollha ta' madwar il-Ġurdan, marru għandu. 6 U tgħammedu minnu fix-xmara Ġurdan, huma u jistqarru dnu biethom.

7 Izda meta ra hāfna mill-Fariżej u mis-Sadduqin ġejjin għall-magħmudija tiegħu, qalilhom: Ja nisel il-lifgħat, min wissiekom biex taħarbu mill-għadab li ġej? 8 Aghmlu mela frott li jisthoqq lill-indiema: 9 U taħsbux biex tgħidu fikom infuskom: Bħala missierna għandna 'l Abraham: għax ingħidilkom, li Alla jista' minn dal-ġebel iqajjem ulied 'l Abraham. 10 U issa wkoll il-mannara qiegħda ma' għerq is-siġar: għalhekk kull siġra li ma tagħmilx frott tajjeb tinqata', u tintafa' fin-nar. 11 Jien tassew ingħammidkom bl-ilma għall-indiema: izda dak li jiġi warajja hu aqwa minni, u jien ma jisthoqqlix narfa' il-qorq tiegħu: hu jgħammidkom bl-Ispirtu s-Santu, u bin-nar: 12 Il-midra tiegħu qiegħda f'idu, u jnaddaf sewwa l-qiegħa tiegħu; u jiġbor il-qamħ tiegħu fil-matmura; izda b'nar li ma jintefix jaħraq it-tiben.

13 Imbagħad gie Ġesù mill-Galilija għall-Ġurdan għand Ġwanni, biex jitgħammed minnu. 14 Izda Ġwanni ma hālliehx, billi qal: Jmissni nitgħammed minnek jien; u tiġi għandi int? 15 U wieġeb Ġesù, qallu: Ha jkun hekk issa: għax hekk xieraq għalina, biex inwettqu kull haqq. Imbagħad hālliehx.

16 U meta tgħammed, Ġesù minnufih hāreg mill-ilma: u, ara, is-smewwiet infethulu, u ra l-Ispirtu t'Alla nieżel

bhal ħamiema, u ġej fuqu: 17 U, ara, lehen mis-smewwiet igħid: Dan hu Ibni l-maħbub, li bih nitgħaxxaq.

4 Imbagħad Ġesù ttieġed mill-Ispirtu fid-deżert biex jiġġarrab mix-xitan. 2 U meta sam erbghin jum u erbghin lejl, wara ħadu l-ġuħ, 3 U meta x-xitan ġie lejħ, qal: Jekk int Bin Alla, amar li dawn il-ġebliet isiru ħobż. 4 Iżda hu wieġeb u qal: Hu miktub: Il-bniedem ma jgħix biss bil-ħobż, iżda b'kull kelma li toħroġ minn fomm Alla.

5 Imbagħad ix-xitan ħadu fil-belt imqaddsa, u qieghdu fuq il-quċcata tat-tempju, 6 U qallu: Jekk int Bin Alla, ixtehet għal isfel; għax hu miktub: Hu jqabbad l-anġli tiegħu jieħdu ħsiebek: u f'idejhom iżommuk 'il fuq, li ma taħbatx sieqek ma' ġebli. 7 Qallu Ġesù: Targa' hu miktub: La ġgarrabx lill-Mulej Alla tiegħek.

8 Raġa' x-xitan ħadu fuq muntanja għolja wisq, u wrieh is-saltniet kollha tad-dinja, u l-glorja tagħhom; 9 U qallu: Dawn il-ħwejjeg kollha nagħtihomlok, jekk tixtehet fl-art u tagħtini qima. 10 Qallu mbagħad Ġesù: Itlaq 'il hemm, Satana; għax hu miktub: Aġti qima lill-Mulej Alla tiegħek, u lilu biss aqdi. 11 Imbagħad ix-xitan ħallieħ; u, ara, anġli ġew u daru bih.

12 Issa meta Ġesù sama' li Ġwanni ntafa' il-ħabs, telaq lejn il-Galilija; 13 U wara li ħalla 'l Nazzaret, ġie u għammar f'Kafarnahum, li qieghed ħdejn il-baħar, fit-truf ta' Żabulun u Neftali: 14 Biex iseħħ dak li ntqal mill-profeta Isaija, li jgħid: 15 L-art ta' Żabulun, u l-art ta' Neftali, fit-triq tal-baħar, 'il hemm mill-Ġurdan, il-Galilija tal-Ġentili; 16 Il-poplu li kien fid-dlamijiet ra dawl kbir; u lil dawk li kienu qegħdin fl-art u d-dell tal-mewt telgħalhom id-dawl.

17 Minn dak iż-żmien beda Ġesù jxandar, u jgħid: Indmu: għax is-saltna tas-smewwiet qorbot.

18 U hu u miexi ma' xatt il-baħar tal-Galilija, Ġesù ra żewġt aħwa, Xmun igħidulu Pietru, u Indri ħuh, inizzlu xibka

fil-baħar: għax kienu sajjieda. 19 U qalilhom: Ejjew warajja, u nagħmilkom sajjieda tal-bnedmin. 20 U huma mill-ewwel ħallew ix-xbieki tagħhom, u marru warajh.

21 U meta telaq minn hemm, ra żewġt aħwa oħra, Ġakbu bin Żebedew, u ħuh Ġwanni, f'dgħajsa ma' Żebedew missierhom, isewwu x-xbieki tagħhom; u sejħilhom. 22 U mill-ewwel ħallew id-dgħajsa u lil missierhom, u marru warajh. 23 Fil-Galilija kollha mar idur Ġesù, iġhallem fis-sinagogi tagħhom, u jxandar l-evangelju tas-saltna, u jfejjaq kull xorta ta' mard, u kull xorta ta' nuqqas ta' saħħa fost in-nies. 24 U xterdet ħbaru mas-Sorija kollha; u ġibulu lil dawk kollha li kienu morda li kellhom kull xorta ta' mard u ta' uġiġħ; u dawk li kellhom fihom ix-xjaten, u dawk li jagħtihom tal-qamar, u dawk li kienu paralitiċi; u fejjaqhom. 25 U ġmieghi kbar ta' nies marru warajh mill-Galilija, u minn Dekapoli, u minn Ġerusalem, u mil-Lhudija, u min-naħa l-oħra tal-Ġurdan.

5 U wara li ra l-ġmieghi tan-nies tala' fuq muntanja: u meta qagħad bil-qiegħda, id-dixxipli tiegħu resqu lejh: 2 U fetaħ fommu, u għallimhom, hu u jgħidilhom:

3 Imberkin il-foqra fl-ispirtu: għax tagħhom hi s-saltna tas-smewwiet.

4 Imberkin l-imnikktin: għax għad jitfarrġu.

5 Imberkin il-ġwejdin: għax għad jirtu l-art.

6 Imberkin dawk li għandhom il-ġuħ u l-għatx tal-ħaqq: għax għad jixbġu.

7 Imberkin dawk li jhennu: għax għad isibu l-ħniena.

8 Imberkin dawk ta' qalb safja: għax għad jaraw 'l Alla.

9 Imberkin dawk li jġibu l-paċi; għax għad jissejġu wlied Alla.

10 Imberkin dawk li huma ippersegwitati minħabba l-ħaqq: għax tagħhom hija s-saltna tas-smewwiet.

11 Imberkin intom, meta l-bnedmin iġhajruk, u

jippersegwitawkom, u jgħidu minn kull deni fuqkom bil-gideb, minhabba fija. 12 Ifirħu, u thennew wisq; għax kbir hu hlaskom fis-smewwiet: għax hekk ippersegwitaw lill-profeti li kienu qabilkom.

13 Intom il-melħ ta' l-art: iżda jekk il-melħ jitlef imluħitu, biex jitmellaħ? għalxejn iżjed ma jiswa, hlief biex jirtema barra, u jirtifes mill-bnedmin. 14 Intom id-dawl tad-dinja. Belt li qieghda fuq għolja ma tistax tinheba. 15 Lanqas jixilgħu xemgħa l-bnedmin, u jqegħduha taħt kejl, imma fuq gandlier; u hi ddawwal lil dawk kollha li huma fid-dar. 16 Ha jiddi hekk dawlkom quddiem il-bnedmin, biex jaraw l-egħmejjel tajba tagħkom, u jigglorifikaw lil Missierkom li qieghed fis-smewwiet.

17 La taħsbux li ġejt biex neqred il-ligi, jew il-profeti: jien ma ġejtx biex neqred, iżda biex inwettaq. 18 Għax tassew ingħidilkom: Sakemm iġhaddu s-sema u l-art, jota waħda jew nitfa waħda ma titneħħiex mil-ligi, sa ma kollox iseħħ. 19 Kull min għalhekk jikser wiehed minn dawn l-iċken kmandamenti, u jgħallem lill-bnedmin hekk, jissejjaħ l-iżgħar fis-saltna tas-smewwiet: iżda kull min iħarishom u jgħallimhom, jissejjaħ kbir fis-saltna tas-smewwiet. 20 Għax ingħidilkom: Jekk il-ħaqq tagħkom ma jkunx akbar mill-ħaqq ta' l-iskribi u tal-Fariżej, ma tidhlu b'xejn fis-saltna tas-smewwiet.

21 Smajtu dak li ntqal min-nies ta' dari: La toqtolx; u kull min joqtol ikun ħaqqu l-kundanna: 22 Iżda jien ingħidilkom: Li kull min jagħdab għal ħuh mingħajr raġuni jkun ħaqqu l-kundanna; u kull min iġhid lil ħuh: Raka, ikun ħaqqu l-kunsill: iżda kull min iġhid: Ja iblah, ikun ħaqqu l-infern tan-nar. 23 Għalhekk jekk iġġib fuq l-altar l-għatja tiegħek, u hemm tiftakar li ħuk għandu xi ħaġa kontra tiegħek; 24 Halli hemm l-għatja tiegħek quddiem l-artal, u mur l-ewwel issewwa ma' ħuk, imbagħad ejja u offri l-għatja tiegħek. 25 Ftiehem malajr ma' l-għadu tiegħek, int u għadek miegħu fit-triq; li ma jmurx l-għadu

jagħtik f'idejn l-imħallef, u l-imħallef jagħtik f'idejn il-ghassies, u tixtehet fil-ħabs. 26 Tassew ingħidlek: Int b'xejn ma toħroġ minn hemm, sa ma tħallas sa l-aħħar ħabba.

27 Smajtu li ntqal min-nies ta' dari: La tagħmilx adulterju: 28 Imma jien ingħidilkom: Li kull min iħares lejn mara biex jiżni magħha, ikun ġa f'qalbu għamel adulterju magħha. 29 U jekk għajnek il-leminija tfixklek, aqlagħha, u armiha bgħid minnek: għax jaqbillek li tispicċa biċċa waħda minnek, u mhux li ġismek kollu jirtema fl-infern. 30 U jekk idek il-leminija tfixklek, aqtagħha, u ixħetha bgħid minnek: għax jaqbillek li tispicċa biċċa waħda minnek, u mhux ġismek kollu jixtehet fl-infern.

31 Intqal: Kull min ikeċċi l-martu, ħa jagħtiha l-kitba tad-divorzju. 32 Izda jien ingħidilkom: Li kull min ikeċċi l-martu, ħlief minħabba ż-żina, igagħalha tagħmel adulterju: u kull min jiżżewweġ lil dik li hi iddivorzjata jagħmel adulterju.

33 Targa' smajtu dak li ntqal min-nies ta' dari: La tiksirx il-ħalfa, izda rodd lill-Mulej il-ħalf tiegħek: 34 Imma jien ingħidilkom: Tahilfu xejn; la bis-sema; għax hu t-tron t'Alla: 35 La bl-art; għax hi l-mirfes ta' riglejha; la b'Ġerusalem; għax hi l-belt tas-Sultan il-kbir. 36 Lanqas tahlef b'rasek, għax int ma tistax tagħmel xagħra waħda bajda jew sewda. 37 Izda ħa jkun kliemkom: Iwa, iwa; Le, le: għax dak kollu li hu iżjed minn dan jiġi mill-ħażen.

38 Smajtu li ntqal: Għajn b'għajn, u sinna b'sinna: 39 Imma jien ingħidilkom: La tieqfux lill-ħażen: izda lil kull min jagħtik daqqa ta' ħarta fuq ħaddek il-lemin, dawwarlu l-ieħor ukoll. 40 U jekk xi bniedem imur il-qorti miegħek, u jeħodlok libstek, ħallih jieħu l-mantar tiegħek ukoll. 41 U kull min igieghlek tmur mil, mur miegħu tnejn. 42 Agħti lil min jitolbok, u min irid jissellef minn għandek la titwarrabx minnu.

43 Smajtu li ntqal: Hobb lil għajrek, u obghod lill-għadu

tiegħek. 44 Iżda jien ingħidilkom: Hobbu lill-egħdewwa tagħkom, bierku lil dawk li jishtukom, għamlu l-ġid lil dawk li jobogħdukom, u jtolbu għal dawk li jaħqrukom, u jippersegwitawkom; 45 Biex tkunu wlied Missierkom li hu fis-smewwiet: għax hu jtalla' x-xemx tiegħu fuq il-ħżiena u fuq it-tajbin, u jibgħat ix-xita fuq in-nies sewwa u fuq dawk li mhumieħ sewwa. 46 Għax jekk tħobbu lil min iħobbkom, xi ħlas għandkom? Ma jagħmlux hekk ukoll il-publikani? 47 U jekk issellmu lil ħutkom biss, x'tagħmlu aktar mill-oħrajn? Ma jagħmlux ukoll dan il-publikani? 48 Kunu mela perfetti, bħal ma hu perfett Missierkom li hu fis-smewwiet.

6 Araw li ma tagħmlux il-karità tagħkom quddiem il-bnedmin, biex jarawkom: inkella ma jkollkomx ħlas minn Missierkom li hu fis-smewwiet. 2 Għalhekk meta tagħmel il-karità tiegħek, iddoqqx it-tromba quddiemek, kif jagħmlu l-ipokriti fis-sinagogi u fit-toroq, biex ikunu mfaħħrin mill-bnedmin. Tassew ingħidilkom: Għandhom ħlashom. 3 Iżda meta tagħmel karità, tħallix idek ix-xellugija tkun taf x'għamlet il-leminja: 4 Biex il-karità tiegħek tkun fil-moħbi: u Missierek li jara fil-moħbi jroddlok fil-beraħ.

5 U meta titlob, tkunx bħall-ipokriti: għax huma jħobbu jitolbu weqfin fis-sinagogi u f'irjus it-toroq, biex jarawhom il-bnedmin. Tassew ingħidilkom: Għandhom ħlashom. 6 Iżda int, meta titlob, idħol fil-kmajra tiegħek, u meta tkun għalaqt biebek, itlob lil Missierek li hu fil-moħbi; u Missierek li jara fil-moħbi jroddlok fil-beraħ.

7 Iżda meta titlob, tużax kliem żejjed, bħal ma jagħmlu l-pagani: għax huma jaħsbu li jinstemgħu minħabba l-kliem żejjed tagħhom. 8 Tkunux mela bħalhom: għax Missierkom jaf x'jinħtigilkom, qabel ma titolbuh.

9 Hekk mela jtolbu: Missierna li int fis-smewwiet, Jitqaddes ismek. 10 Tiġi saltnatek. Ikun li trid int fl-art, kif

inhu fis-sema. 11 Hobżna ta' kuljum agħtina llum. 12 U aħfrilna djunna, bħal ma naħfru aħna lill-midjunin tağħna. 13 U la ddaħħalniex fit-tigrib, iżda eħlisna mid-deni: Għax tiegħek is-saltna, u s-setgħa, u l-glorja, għal dejjem. Amen.

14 Għax jekk taħfru lill-bnedmin ħtijiethom, jaħfrilkom ukoll Missierkom li hu fis-smewwiet. 15 Iżda jekk ma taħfrux lill-bnedmin ħtijiethom, lanqas Missierkom ma jaħfrilkom ħtijietkom.

16 U meta ssumu, tkunux bħall-ipokriti, b'wiċċ imqarras: għax huma jqarrsu wiċċhom, biex jidhru lill-bnedmin li huma sajmin. Tassew ingħidilkom: Għandhom ħlashom. 17 Iżda int, meta ssum, idlek rasek, u aħsel wiċċek; 18 Biex ma tidhirx lill-bnedmin li int sajjem, iżda lil Missierek li hu fil-moħbi: u Missierek, li jara fil-moħbi, iħallsek fil-beraħ.

19 La taħżnux teżori fl-art għalikom, fejn il-kamla u s-sadid iħassru, u fejn il-ħallelin jifthū u jisirqu: 20 Iżda aħżnu għalikom teżori fis-sema, fejn la l-kamla u la s-sadid ma jħassru, u fejn il-ħallelin la jifthū u lanqas jisirqu: 21 Għax fejn hu t-teżor tiegħek, hemm qalbek tkun ukoll. 22 Il-għajn hi d-dawl tal-ġisem: jekk mela għajnek tkun safja, ġismek kollu jkun mimli bid-dawl. 23 Iżda jekk għajnek hi ħażina, ġismek kollu jkun mimli bid-dlam. Jekk mela d-dawl li hemm fik hu dlam, kemm hu kbir dak d-dlam! 24 Hadd ma jista' jaqdi żewġ sidien: għax jew jobgħod lil wieħed, u jhobb lill-ieħor; jew iżomm ma' wieħed, u jżebļaħ lill-ieħor. Ma tistgħux taqdu 'l Alla u lil mammona.

25 Għalhekk ingħidilkom: La toqogħdux titħassbu għal ħajjitkom, x'sejrin tieklu, jew x'sejrin tixorbu; lanqas għal ġisimkom, x'sejrin tilbsu. Il-ħajja mhix aktar mill-ikel, u l-ġisem aktar mill-ilbies? 26 Harsu lejn it-tjur ta' l-ajru huma la jżirgħu, la jaħsdu, u la jaħżnu fl-imtamar; madankollu Missierkom tas-smewwiet jitmagħħom. Ma tiswewx aktar minnhom? 27 U min minnkom billi jithasseb, jista'

jżid ma' tulu kubitu wieħed? 28 U għalfejn tithassbu fuq l-ilbies? Harsu lejn il-gilji tar-raba', kif jikbru; huma la jaħdmu, u la jagħzlu: 29 U jien ingħidilkom: Li lanqas Salamun fil-glorja kollha tiegħu ma kien liebes bħal wieħed minn dawn. 30 Izda jekk Alla hekk ilibes il-ħaxix tar-raba', li llum hu, u għada jixteħet fil-forn, kemm aktar ilibes lilkom, ja intom ta' fidi żgħira? 31 Għalhekk la toqogħdux tithassbu, billi tghidu: X'sa nieklu? jew, X'sa nixorbu? jew, X'sa nilbsu? 32 (Għax dawn il-ħwejjeg kollha jfittxu l-Gentili:) għax Missierkom tas-smewwiet jaf li intom għandkom bżonn dawn il-ħwejjeg kollha. 33 Izda fittxu l-ewwel is-saltna t'Alla, u l-ħaqq tiegħu; u dawn il-ħwejjeg kollha jiżdidulkom. 34 La taħsbux mela għal għada; għax għada jaħseb għalih innifsu. Biżżejjed għall-jum hu l-għali tiegħu.

7 La tagħmlux ħaqq, biex ma jsirx ħaqq minnkom. 2 Għax bil-ħaqq li tagħmlu, isir ħaqq minnkom: u bil-qies li bih tqisu, jarga' jkun meqjus lilkom. 3 U għax tara s-sifja li hemm f'għajn ħuk, u ma tarax it-travu li hemm f'għajnek stess? 4 Jew kif tghid lil ħuk: Ha nneħhilek s-sifja min għajnek; u, ara, travu qieghed f'għajnek? 5 Int ipokrita, neħhi l-ewwel it-travu minn għajnek; u mbagħad tara ċar biex taqla' s-sifja minn għajn ħuk.

6 La tagħtux dak li hu qaddis lill-klieb; lanqas titfgħu l-gawhar tagħkom quddiem il-ħnieżer, li ma jgħaffgħuhomx taħt saqajhom, u jerggħu jduru u jqattgħukom.

7 Itolbu, u jingħatakom; fittxu, u ssibu; ħabbtu, u jinfethilkom. 8 Għax kull min jitlob jaqla'; u min ifit-tex isib; u lil min iħabbat jinfetaħlu. 9 Jew min hu minnkom il-bniedem, li jekk ibnu jitolbu ħobża, jagħtih gebla? 10 Jew jekk jitlob ħuta, jagħtih serp? 11 Jekk intom mela, li intom ħżiena, tafu kif tagħtu għatjiet tajba

lil uliedkom, kemm iżjed Missierkom li hu fis-smewwiet jaghti hwejjeġ tajba lil dawk li jitolbuh?

12 Kulma tridu mela li l-bnedmin jagħmlukom, għamlu hekk intom lilhom: għax din hi l-ligi u l-profeti.

13 Idhlu mill-bieb id-dejjaq; għax wiesa' hu l-bieb, u miftuħa hi t-triq, li jaghtu għat-telfien, u ħafna huma li jidhlu fiha: 14 Għax dejjaq hu l-bieb, u dejqa hi t-triq, li tieħu għall-ħajja, u ftit huma li jsibuha.

15 Harsu ruħkom mill-profeti foloz, li jiġu għandkom lebsin ta' ngħaġ, imma minn gewwa huma lpup imġewħa. 16 Mill-frott tagħhom tagħrfuhom. Jaqaw il-bnedmin jiġbru l-egħneb mix-xewk, jew it-tin mill-għallies? 17 Hekk ukoll kull sigra tajba tagħmel frott tajjeb; iżda sigra mħassra tagħmel frott ħażin. 18 Sigra tajba ma tistax tagħmel frott ħażin, lanqas sigra mħassra ma tista' tagħmel frott tajjeb. 19 Kull sigra li ma tagħmilx frott tajjeb tinqata', u tirtema fin-nar. 20 Għalhekk mill-frott tagħhom tagħrfuhom.

21 Mhux kull min iġhidli: Mulej, Mulej, jidhli fis-saltna tas-smewwiet: imma dak li jagħmel ir-rieda ta' Missieri li hu fis-smewwiet. 22 Ħafna jgħiduli f'dak il-jum: Mulej, Mulej, ma ħabbarniex f'ismek? u f'ismek keċċejna x-xjaten? u f'ismek għamilna ħafna għegubijiet? 23 U mbaġħad nistqarrilhom: Jiena qatt ma kont nafkom; tbiegħdu minni, intom li tagħmlu l-ħażen.

24 Għalhekk kull min jisma' dal-kliem tiegħi, u jagħmlu, inxebbhu ma' raġel għaqli, li bena daru fuq blata: 25 U niżlet ix-xita, u ġew il-widien, u nefħu l-irjieħ, u ħabtu fuq dik id-dar; u ma waqgħitx: għax kienet mibnija fuq blata. 26 U kull min jisma' dal-kliem tiegħi, u ma jagħmlux, jixxebbah ma' raġel iblah, li bena d-dar tiegħu fuq ir-ramel: 27 U niżlet x-xita, u ġew il-widien, u nefħu l-irjieħ, u ħabtu fuq dik id-dar; u waqgħet: u kbira kienet il-waqgħa tagħha.

28 U ġara, meta Ġesù spiċċa dal-kliem, illi n-nies staghgħbu

bit-tagħlim tiegħu: 29 Għax hu kien iġhallimhom bħal wiehed li għandu s-setgħa, u mhux bħall-iskribi.

8 Meta niżel mill-muntanja, ġmiegħi kbar ta' nies marru warajh. 2 U, ara, ġie wiehed imġiddem u tah qima, billi qal: Mulej, jekk trid, tista' tnaddafni. 3 U Ġesù medd idu, u missu, hu u jgħid: Irrid; kun imnaddaf. U f'daqqa waħda l-ġdiem tiegħu tnaddaf. 4 U qallu Ġesù: Ara li ma tghid lil hadd; iżda mur, uri ruġek lill-qassis, u aġti l-għatja li Mosè amar, b'xhieda lilhom.

5 U meta daħal Ġesu f'Kafarnahum, resaq fejnu ċenturjun, jitolbu bil-ħniena, 6 U jgħid: Mulej, il-qaddej tiegħi jinsab mixħut id-dar marid bil-paralsi, u mugugh wisq.

7 U qallu Ġesù: Niġi u nfejqu. 8 Wieġeb iċ-ċenturjun u qal: Mulej, ma jistħoqqlix illi tidhol taħt is-saqaf tiegħi; iżda għid biss il-kelma, u l-qaddej tiegħi jfieq. 9 Għax jien bniedem li qiegħed taħt setgħa, billi għandi suldati taħti; u lil wiehed ingħidlu: Mur, u jmur; u lil ieħor: Ejja, u jiġi; u lill-qaddej tiegħi: Għamel din, u jagħmilha. 10 U meta sama' dan, Ġesù stagħġeb; u lil dawk li kienu ġejjin wara qalilhom: Tassew ingħidilkom; ma sibtx fidi hekk kbira, le, lanqas f'Iżrael. 11 U ngħidilkom, li ħafna jiġu mil-lvant u mill-punent, u joqogħdu fuq il-mejda m'Abraham u ma' Iżakk, u ma' Ġakobb, fis-saltna tas-smewwiet. 12 Imma wlied is-saltna jixteħtu fid-dlamijiet ta' barra; hemm ikun hemm biki u tgħažziż tas-snien. 13 U qal Ġesù liċ-ċenturjun: Mur; u kif emmint, hekk isirlek. U l-qaddej tiegħu fieq dik is-siegħa stess.

14 U meta ġie Ġesù fid-dar ta' Pietru, ra l-ħmietu mixħuta, u marida bid-deni. 15 U messilha idha, u d-deni telaqha: u qamet, u qdiethom. 16 Meta sar fil-għaxija, ġibulu ħafna li kellhom ix-xjaten: u keċċa b'kelmtu l-ispirti, u fejjaq lil dawk kollha li kienu morda: 17 Biex iseħħ dak

li ntqal mill-profeta Isaija, li jghid: Hu stess ha mardijietna, u gieb fuqu l-eghlejjel taghna.

18 Issa meta ra Ġesù gmieghi kbar ta' nies madwaru, amar li jghaddu ghan-naħa l-oħra. 19 U resaq wieħed skrib, u qallu: Mgħallem, niġi warajk kull fejn tmur. 20 U qallu Ġesù: Il-ġlieb għandhom il-ħofor, u t-tjur ta' l-ajru għandhom il-bejtiet; imma Bin il-bniedem m'għandux fejn imidd rasu. 21 Ieħor mid-dixxipli tiegħu qallu: Mulej, ħallini l-ewwel immur u nidfen lil missieri. 22 Izda Ġesù qallu: Ejja warajja; u ħalli l-mejtin jidfnu l-mejtin tagħhom.

23 U meta tala' fuq dgħajsa, id-dixxipli tiegħu marru warajh. 24 U, ara, qamet tempesta kbira fil-baħar, hekk li d-dgħajsa kienet mgħottija bil-mewġ: imma hu kien rieqed. 25 U resqu lejh id-dixxipli, u qajmuh, billi qalu: Mulej, salvana: sa nintilfu. 26 U qalilhom: Għaliex intom beżgħanin ja nies ta' fidi żgħira? Imbagħad qam, u ćanfar l-irjieħ u l-baħar; u sar bnazzi kbir. 27 Izda l-irġiel stagħgħbu, iġhidu: Xi bniedem hu dan, li sa l-irjieħ u l-baħar jisimġhu minnu!

28 U meta wasal in-naħa l-oħra fl-art tal-Ġerasin, hemm iltaqgħu miegħu tnejn li kellhom fihom ix-xjaten, ħerġin mill-oqbra, ħorox wisq, hekk li ħadd ma kien jista' jghaddi minn dik it-triq. 29 U, ara, huma għajtu, iġhidu: X'għandna naqsmu miegħek, Ġesù, Bin Alla? Ġejt hawn biex taħqarna qabel iż-żmien? 30 U kien hemm bġhid minnhom merħla ta' ħafna ħnieżer li kienu jirgħu. 31 Għalhekk ix-xjaten talbuh, billi qalu: Jekk toħroġna, ħallina mmorru fil-merħla tal-ħnieżer. 32 U qalilhom: Morru. U meta ħargu, daħlu fil-merħla tal-ħnieżer: u, ara, il-merħla kollha tal-ħnieżer intefgħet bil-herra mill-irdum għall-baħar, u mietu fl-ilma.

33 U dawk li kienu jirgħuhom ħarbu, u marru l-belt, u qalu kollox, u x'kien ġara minn dawk li kellhom ix-xjaten fihom. 34 U, ara, il-belt kollha ħarget tiltaqa' ma' Ġesù: u meta rawh, talbuh biex iwarrab mill-inħawi tagħhom.

9 U tala' fuq dgħajsa, u għadda għan-naħa l-oħra, u ġie f'beltu. 2 U, ara, ġibulu raġel paralitiku, mixhūt fuq saqqu: u meta ra Ġesù l-fidi tagħhom qal lill-paralitiku: Ibni, qawwi qalbek; dñubietek jinħafrulek. 3 U, ara, x'uħud mill-iskribi qalu fihom infushom: Dal-bniedem qiegħed jidgħi. 4 U Ġesù billi kien jaf ħsibijiethom qal: Għax taħsbu hażin f'qalbkom? 5 Għax liema hu l-eħfef, tgħid: Dñubietek jinħafrulek; jew tgħid: Qum u imxi? 6 Izda biex tkunu tafu li Bin il-bniedem għandu s-setgħa fl-art li jaħfer id-dñubiet, (imbagħhad qal lill-paralitiku:) Qum, arfa' s-saqqu tiegħek, u mur f'darek. 7 U qam, u telaq lejn daru.

8 Izda meta l-ġemgħa tan-nies rat dan, stagħġbet, u igglorifikat 'l Alla, li kien ta setgħa bħal din lill-bnedmin. 9 U hu u għaddej minn hemm, Ġesù ra raġel, li kien jismu Mattew, bil-qiegħda quddiem il-bank tad-dwana: u qallu: Ejja warajja: U dak qam, u mar warajh.

10 U ġara, x'ħin Ġesù kien qiegħed għandu fuq il-mejda, illi bosta publikani u midinbin ġew u qagħdu fuq il-mejda miegħu, u mad-dixxipli tiegħu. 11 U meta l-Fariżej raw dan, qalu lid-dixxipli: Għaliex l-Imgħallem tagħkom jiekol mal-publikani u mal-midinbin? 12 Izda meta Ġesù sama' dan, qalilhom: Dawk li huma f'saħħithom m'għandhomx bżonn ta' tabib, iżda dawk li huma morda. 13 Izda morru u tgħallmu x'jigifieri dan: Hniena rrid, u mhux saġrificċu: għax ma ġejtx biex insejjaħ lin-nies sewwa, iżda lill-midinbin għall-indiema.

14 Imbagħhad resqu lejh id-dixxipli ta' Ġwanni, iġħidu: Għaliex aħna u l-Fariżej insumu ta' sikwit, imma d-dixxipli tiegħek ma jsumux? 15 U Ġesù qalilhom: Jaqaw il-ħaddara jibku, sakemm il-għarus hu magħhom? Izda jiġu l-jiem, meta l-għarus jitteħdilhom, u mbagħhad isumu. 16 Hadd ma jqiegħed roqgħa ta' xoqqa ġdida fuq libsa qadima, għax il-biċċa miżjuda biex timlieha tigbed mil-libsa, u t-tiċrita ssir aġħar. 17 Lanqas iqiegħdu l-bnedmin

inbid ġdid fi ġlud qodma: għax il-ġlud jinqasmu, u l-inbid jixxerred, u l-ġlud jintilfu; iżda jqiegħdu nbid ġdid fi ġlud godda, u t-tnejn iżommu.

18 Waqt li kien ikellimhom fuq dawn il-ħwejjeg, ara, ġie wieħed rajjes, u tah qima, hu u jgħid: Binti għadha kemm mietet issa: iżda ejja, u qiegħed idek fuqha, u tgħix. 19 U Ġesù qam, u mar warajh, u hekk għamlu d-dixxipli tiegħu.

20 U, ara, mara li kienet ilha tbatu b'telf ta' demm tnax-il sena, resqet warajh, u messet tarf libstu: 21 Għax qalet fiha nfisha: Jekk biss immis libstu, infiq. 22 Iżda dar Ġesù, u meta raha, qal: Binti, qawwi qalbek: il-fidi tiegħek fejqitek. U l-mara fieqet dik is-siegħa.

23 U meta ġie Ġesù fid-dar tar-rajjes, u ra d-daqqaqa taż-żummar, u n-nies tgegweg, 24 Qalilhom: Aghmlu l-wisa': għax it-tifla mhix mejta, iżda rieqda. U daħku bih. 25 Iżda meta n-nies ħarget barra, daħal ġewwa, u ħadha b'idha, u x-xbejba qamet. 26 U l-aħbar ta' dan xterdet ma' dik l-art kollha.

27 U meta Ġesù telaq minn hemm, żewġt irġiel għomja marru warajh, iġħajtu, u iġħidu: Ja Bin David, ikollok ħniena minna. 28 U meta wasal id-dar, l-għomja resqu lejh: u Ġesù qalilhom: Temmnu li jiena nista' nagħmel dan? Iwa, Mulej, qalulu. 29 Messilhom imbagħad għajnejhom, hu u jgħid: Bħal ma hi l-fidi tagħkom, ikunilkom. 30 U għajnejhom infethu; u wissiehom Ġesù bis-sħiħ, billi qal: Ara li ħadd ma jkun jaf b'dan. 31 Iżda huma, meta ħargu, xerrdu ħbaru f'dik l-art kollha.

32 Huma u ħerġin, ara, ġibulu wieħed imbikkem li kellu xitan fih. 33 U meta tkeçça x-xitan, l-imbikkem tkellem: u l-ġmiegħi tan-nies stagħġbu, billi qalu: Qatt ma deher hekk f'Iżrael. 34 Imma l-Farizej qalu: Joħroġ ix-xjaten bil-prinċep tax-xjaten.

35 U Ġesù kien idur l-ibliet u l-irħula kollha, iġħallem fis-sinagogi tagħhom, u jxandar l-evangelju tas-saltna, u

jfejjaq kull għilla, u kull mard fost il-poplu. 36 Imma meta ra l-gmiegħi tan-nies, imtela bil-ħniena għalihom, għaliex kienu mdejqa, u mferrxa, bħal ngħag li m'għandhomx ragħaj.

37 Imbagħad qal lid-dixxipli tiegħu: Il-ħsad hu tassew kbir, iżda ftit huma l-ħaddiema; 38 Itolbu mela lis-Sid tal-ħsad, biex jibgħat ħaddiema fil-ħsad tiegħu.

10 U meta sejjah ħdejh lit-tnax-il dixxiplu tiegħu, tahom is-setgħa kontra l-ispirti mnigġsa, biex ikeċċu-hom, u biex ifejqu kull għilla u kull mard.

2 Issa l-ismijiet tat-tnax-il appostlu huma dawn: L-ewwel, Xmun, li jgħidulu Pietru, u ħuh Indri; Ġabku, bin Żebedew, u ħuh Ġwanni. 3 Filippu, u Bartilmew; Tumas, u Mattew il-publikan; Ġakbu bin Alfew, u Lebbew, li laqmu kien Taddew; 4 Xmun il-Qangħani, u Ġuda Iskarjota, li wkoll ittradih.

5 Dawn it-tnax bagħat Ġesù, u wissiehom, billi qal: La tmorrux fost il-Ġentili, u tidħlu fl-ebda belt tas-Samaritani: 6 Iżda morru aktarx għan-ngħag mitlufa ta' dar Izrael. 7 U intom u sejrjn, xandru, billi tghidu: Qorbot is-saltna tas-smewwiet. 8 Fejqu l-morda, naddfu l-imġiddmin, qajmu l-mejtin, keċċu x-xjaten: qlajtu b'xejn, agħtu b'xejn. 9 La teħdux fi ħżiemkom la deheb, u la fidda, u lanqas flus żgħar. 10 La ħorga għall-vjaġġ tagħkom, la żewgt ilbiesi, la qorq, u la oħtra: għax il-ħaddiem jisthoqqlu iklu.

11 U f'kull belt jew raħal li tidħlu, fittxu min fiha jix-raqlu; u hemm oqogħdu sa ma toħorgu. 12 U meta tidħlu f'dar, sellmulha. 13 U jekk id-dar jisthoqqilha, ħa tinżel il-paċi tagħkom fuqha: iżda jekk ma jisthoqqilhiex ħa l-paċi tagħkom terga' tigi għandkom. 14 U kull min ma jilqagħkomx, u lanqas jisma' kliemkom, meta titilqu minn dik id-dar jew belt, farfru t-trab ta' saqajkom. 15 Tassew ingħidilkom: Ikun eħfef għall-art ta' Sodoma u Gomorra f'jum il-ħaqq, milli għal dik il-belt.

16 Ara, jien nibgħatkom bħala nġhaġ fost il-lpup: kunu mela għaqlin bħas-sriep, u bla ħjiena bħall-ħamiem. 17 Izda ħarsu ruħkom mill-bnedmin: għax jagħtukom f'idejn il-kunsilli, u fis-sinagogi tagħhom isawtukom; 18 U quddiem gvernaturi u slaten jeħdukom minħabba fija, b'xhieda għalihom u l-Ġentili. 19 Izda meta jagħtukom f'idejhom, tithassbux kif u x'sejrin tgħidu: għax f'dik is-siegħa jingħatakom x'għandkom titkellmu. 20 Għax mhux intom li titkellmu, iżda l-Ispirtu ta' Missierkom li jitkellem fikom.

21 U l-ħu jagħti lil ħuh għall-mewt, u l-missier lil ibnu: u l-ulied iqumu kontra l-ġenituri tagħhom, u jgibuhom għall-mewt. 22 U tkunu mibgħudin mill-bnedmin kollha minħabba f'ismi; iżda dak li jibqa' sa l-aħħar ikun salvat. 23 Izda meta jippersegwitawkom f'din il-belt, aħarbu fl-oħra: għax tassew ingħidilkom: Intom ma tkunux ilħaqtu għaddejt u l-ibliet ta' Izrael, sa ma jigi Bin il-bniedem.

24 Id-dixxiplu mhux fuq l-imgħallem tiegħu; lanqas il-qaddej fuq sidu. 25 Hu biżżejjed għad-dixxiplu li jkun bħall-imgħallem tiegħu, u l-qaddej bħal sidu. Jekk sejħu lil sid id-dar Baġalzebub, kemm aktar isejħu lin-nies ta' daru? 26 La tibzghux minnhom mela: għax m'hemm xejn mistur, li ma jinkixifx; u moħbi, li ma jingħarafx. 27 Dak li ngħidilkom fid-dlam, għiduh fid-dawl; u dak li tisimgħu fil-widna, xandruh minn fuq il-bjut.

28 U la tibzghux minn dawk li joqtlu l-ġisem, imma ma jistgħux joqtlu r-ruħ: iżda ibzghu aktarx minn dak li jista' jeqred sew ir-ruħ u kemm il-ġisem fl-infern. 29 Jaqaw żewġ għasafar tal-bejt ma jinbigħux ħabba? U wieħed minnhom ma jaqax fl-art mingħajr ma jrid Missierkom. 30 Imma l-istess xagħar ta' raskom hu kollu magħdud. 31 La tibzghux mela: intom tiswew aktar minn ħafna għasafar tal-bejt. 32 Kull min mela jistqarri quddiem il-bnedmin, lillu nistqarru wkoll quddiem Missieri li hu fis-smewwiet.

33 Iżda kull min jiċhadni quddiem il-bnedmin, lilu niċhad jien ukoll quddiem Missieri li hu fis-smewwiet.

34 La taħsbux li ġejt ingib il-paċi fuq l-art: ma ġejtx biex ingib il-paċi, iżda sejf! 35 Għax ġejt nifred bniedem minn missieru, il-bint minn ommha, u l-kenna minn ħmitha.

36 U l-egħdewwa ta' bniedem ikunu n-nies ta' daru stess.

37 Min iħobb lil missieru jew lil ommu aktar minni ma jistħoqqlux ikun tiegħi; u min iħobb lil ibnu jew lil bintu aktar minni ma jistħoqqlux ikun tiegħi. 38 U min ma jehux salibu, u jiġi warajja, ma jistħoqqlux ikun tiegħi. 39 Min isib ħajtu jitlifha: u min jitlef ħajtu minħabba fija jsibha.

40 Min jilqagħkom jilqa' lili; u min jilqa' lili jilqa' lil min bagħatni. 41 Min jilqa' profeta f'isem ta' profeta jieħu ħlas ta' profeta; u min jilqa' raġel sewwa f'isem ta' raġel sewwa jieħu ħlas ta' raġel sewwa. 42 U kull min jagħti jixrob lil wieħed minn dawn iż-żgħar kies ilma kiesaħ biss, f'isem ta' dixxiplu, tassew ingħidilkom, ma jitlef b'xejn ħlasu.

40 Min jilqagħkom jilqa' lili; u min jilqa' lili jilqa' lil min bagħatni. 41 Min jilqa' profeta f'isem ta' profeta jieħu ħlas ta' profeta; u min jilqa' raġel sewwa f'isem ta' raġel sewwa jieħu ħlas ta' raġel sewwa. 42 U kull min jagħti jixrob lil wieħed minn dawn iż-żgħar kies ilma kiesaħ biss, f'isem ta' dixxiplu, tassew ingħidilkom, ma jitlef b'xejn ħlasu.

11 U ġara, meta Ġesù spiċċa jamar lit-tnax-il dixxiplu tiegħu, illi telaq minn hemm biex igħallem u jxandar fl-ibliet tagħhom.

2 Issa meta Ġwanni sama' fil-ħabs bl-egħmejjel ta' Kristu, bagħat tnejn mid-dixxipli tiegħu, 3 U qalulu: Inti dak li għandu jiġi, jew nistennew iehor? 4 Wieġeb Ġesù, u qalilhom: Morru għidu 'l Ġwanni l-ħwejjeg li tisimghu u taraw: 5 Il-għomja jaraw, u l-għorog jimxu, l-imġidd-min jindafu, u t-torox jisimghu, il-mejtin iqumu, u l-evangelju mxandar lill-foqra. 6 U mbierak hu kull min ma jitfixkilx minħabba fija.

7 U huma u sejrini, qabad Ġesù jgħid lill-ġmiegħi tan-nies fuq Ġwanni: Xi ħriġtu taraw fid-deżert? Qasba tixxejjer mar-riħ? 8 Imma xi ħriġtu taraw? Bniedem liebes ħwejjeg rotob? Ara, dawk li jilbsu ħwejjeg rotob qegħdin fi djar is-slaten. 9 Imma xi ħriġtu taraw? Profeta? Iwa, ingħi-

dilkom, u iżjed minn profeta. 10 Għax dan hu dak, li fuqu nkiteb: Ara, jien nibgħat il-messaggier tiegħi quddiem wiċċek, li jhejjilek triqtek quddiemek. 11 Tassew ingħidilkom: Fost dawk li huma mweldin min-nisa ma deherx wieħed akbar minn Ġwanni l-Battista: iżda dak li hu l-iżgħar fis-saltna tas-smewwiet hu akbar minnu. 12 U mill-jiem ta' Ġwanni l-Battista s'issa s-saltna tas-smewwiet sofriet il-vjolenza, u rġiel vjolenti jeħduha bis-saħħa. 13 Għax il-profeti kollha u l-ligi ħabbru sa' Ġwanni. 14 U jekk tridu tilqgħuh, dan hu Elija, li għandu jiġi. 15 Min għandu widnejn biex jisma', ħa jisma'.

16 Imma lil dan in-nisel lil min inxebbhu? Jixbah lit-tfal bil-qiegħda fis-swieq, u jgħajtu lil sħabhom, 17 U jgħidu: Daqqejnielkom iż-żummara, u ma żfintux; newwahnielkom, u ma bkejtu. 18 Għax Ġwanni ġie u la jiekol u la jixrob, u jgħidu: Għandu xitan. 19 Bin il-bniedem ġie jiekol u jixrob, u jgħidu: Ara bniedem wikkiel, u sakranazz, ħabib tal-publikani u l-midinbin. Iżda l-għerf hu ġustifikat minn uliedu.

20 Imbagħad beda jċanfar lill-ibliet, fejn ħafna mill-egħmejjel kbar tiegħu kienu saru, għax ma nidmux; 21 Jaħasra għalik, Korażajn! Jaħasra għalik, Betsajda! Għax kieku f'Tir u f'Sidun saru l-egħmejjel kbar li saru fikom, żmien twil ilhom li nidmu, lebsin ix-xkora, u mixħutin fuq ir-irmied. 22 Iżda jien ingħidilkom: Ikun eħfef għal Tir u Sidun f'jum il-ħaqq, milli għalikom. 23 U int, Kafarnahum, li int imgħollija sas-sema, titniżżel fl-infern: għax kieku l-egħmejjel kbar, li saru fik, saru f'Sodoma, kieku baqgħet sal-lum. 24 Iżda jien ingħidilkom: Ikun eħfef għall-art ta' Sodoma f'jum il-ħaqq, milli għalik.

25 F'dak iż-żmien wiegeb Ġesù, u qal: Niżżikħajr, ja Missier, Sid is-sema u l-art, għax int ħbejt dawn il-ħwejjeg mill-għorrief u mill-għaqlin, u kxifthom lit-trabi. 26 Iwa, Missier: għax hekk għoġob lilek. 27 Kollox mogħti lili minn Missieri: u l'ebda bniedem ma jagħraf lill-Iben, ħlief

il-Missier; lanqas hadd ma jaf lill-Missier, hlief l-Iben, u dak li l-Iben irid igharrafhulu.

28 Ejjew għandi, intom ilkoll li taħdmu, u li intom imghobbijin wisq, u jien inserraħkom. 29 Ħudu l-madmad tiegħi fuqkom, u tghallmu minni: għax jien gwejjed u umli f'qalbi: u intom ssibu l-mistrieħ għal ruħkom. 30 Għax il-madmad tiegħi helu, u t-tagħbija tiegħi hafifa.

12 F'dak iż-żmien Ġesù għadda nhar ta' Sibt minn qalb l-egħlieqi tal-qamħ: u d-dixxipli tiegħu ħadhom il-ġuħ, u bdew jaqtgħu ż-żbul, u jieklu. 2 Iżda meta l-Fariżej raw dan, qalulu: Ara, id-dixxipli tiegħek qegħdin jagħmlu dak li ma jiswiex nhar ta' Sibt. 3 Iżda hu qalilhom: Ma qrajtux x'għamel David, meta ħadu l-ġuħ, hu u dawk li kienu miegħu; 4 Kif daħal f'dar Alla, u kiel il-ħobż imqiegħed quddiem Alla, li ma kienx jiswa għalih li jiekol, u lanqas għal dawk li kienu miegħu, imma għall-qassisin biss? 5 Jew ma qrajtux fil-liġi, kif nhar ta' Sibt il-qassisin fit-tempju kienu jiksru s-Sibt, u m'għandhomx ħtija? 6 Imma jien ingħidilkom: Hawnhekk hawn wieħed akbar mit-tempju. 7 Iżda kieku kontu tafu dan x'ifisser: Hniena rrid, u mhux sagriċċu: ma kontux tikkundannaw lil min hu bla ħtija. 8 Għax bin il-bniedem hu Sid is-Sibt ukoll.

9 U meta telaq minn hemm, mar fis-sinagoga tagħhom: 10 U, ara, kien hemm raġel li kellu idu niexfa. U staqsewh, billi qalu. Jiswa min ifejjaq nhar ta' Sibt? biex ikunu jistgħu jixluh. 11 U qalilhom: Liema raġel ikun hemm fostkom, li jkollu naghġa waħda, u jekk taqa' f'ħofra nhar ta' Sibt, ma jaqbadhiex, u ma jtellagħhiex? 12 Kemm mela hu aħjar bniedem minn naghġa? Għalhekk jiswa li tagħmel il-ġid nhar ta' Sibt. 13 Imbagħad qal lir-raġel: Midd idek. U meddha; u rtaddet, f'saħħitha bħall-oħra.

14 Imbagħad il-Fariżej ħarġu, u għamlu laqqħa kontra tiegħu, kif jistgħu jeqirduh. 15 Iżda meta Ġesù sar jaf

dan, warrab minn hemm: u ġmiegħi kbar ta' nies marru warajh, u fejjaqhom kollha; 16 U wissiehom biex ma jxandruhx: 17 Biex isehħ dak li kien qal il-profeta Isaija, li jgħid: 18 Ara l-qaddej tiegħi, li jiena h̄tart; il-maħbub tiegħi, li fih titgħaxxaq ruħi; l-ispirtu tiegħi nqiegħed fuqu, u hu jgħarraf il-ħaqq lill-Ġentili. 19 Hu la jiggieled, u la jgħajjat; lanqas h̄add ma jisma' leħnu fit-toroq. 20 Qazba mgelgla ma jaqsamx, u ftila ddaħħan ma jitfix, sa ma jgħib il-ħaqq għar-rebħa. 21 U f'ismu l-Ġentili jittamaw.

22 Imbagħad ingieb għandu wieħed li kellu fih xitan, għama, u mbikkem: u fejqu; hekk li l-imbikkem tkellem u ra. 23 U n-nies kollha staghgħbu, u qalu: Jaqaw dan mhux bin David? 24 Imma meta l-Fariżej semgħu dan, qalu: Dan ma jkeċċix ix-xjaten, h̄lief bis-saħħa ta' Bagħalżebub il-prinċep tax-xjaten. 25 U Ġesù għaraf h̄sibijiethom, u qalilhom: Kull saltna maqsuma kontra tagħha nfisha titharbat; u kull belt jew dar maqsuma kontra tagħha nfisha, ma żzomx. 26 U jekk Satana jkeċċi 'l Satana, jinqasam kontra tiegħu nnifsu; kif mela iżzomm is-saltna tiegħu? 27 U jekk jien inkeċċi x-xjaten bis-saħħa ta' Bagħalżebub, b'min ikeċċuhom uliedkom? Għalhekk ikunu l-imħallfin tagħkom. 28 Imma jekk jiena bl-Ispirtu t'Alla nkeċċi x-xjaten, is-saltna t'Alla waslet għandkom. 29 Jew kif wieħed jista' jidh̄ol fid-dar ta' raġel f'saħħtu, u jisraqlu h̄wejġu, jekk qabel ma jorbotx lir-raġel f'saħħtu, u mbağħad ikun jista' jisraqlu daru? 30 Min mhux miegħi hu kontra tiegħi; u min ma jigborx miegħi jxerred.

31 Għalhekk ingħidilkom: Kull dnuw u dagħwa tinħafer lill-bnedmin; iżda d-dagħwa kontra l-Ispirtu s-Santu ma tinħafirx lill-bnedmin. 32 U kull min igħid kelma kontra Bin il-bniedem, tinħafirlu: iżda kull min igħid kontra l-Ispirtu s-Santu, ma tinħafirlux, la f'did-dinja, u lanqas fid-dinja li gejja.

33 Jew tagħmlu s-siġra tajba, u l-frott tagħha tajjeb: jew

tagħmlu s-sigra hażina; u l-frott tagħha hażin; għax is-sigra hi magħrufa mill-frott tagħha. 34 Ja nisel ta' lifgħat, kif tistgħu intom, li intom hżiena, tikkellmu hwejjeg tajba? Għax mill-milja tal-qalb jitkellem il-fomm. 35 Raġel tajjeb mit-teżori tajba tal-qalb joħroġ hwejjeg tajba: u raġel hażin mit-teżori hżiena tiegħu joħroġ hwejjeg hżiena. 36 Izda jien ingħidilkom: kull kelma fil-batal li l-bnedmin iġhidu, ikollhom jagħtu kont tagħha f'jum il-ħaqq. 37 Għax bi kliemek tkun ġustifikat, u bi kliemek tkun ikkundannat.

38 Imbagħad wieġbu wħud mill-iskribi u mill-Fariżej, billi qalu: Mgħallem, irridu naraw xi għelm minnek. 39 Imma hu wieġeb u qalilhom: Nisel hażin u żieni jfittex għelm; u l-ebda għelm ma jingħatalu, ħlief il-għelm ta' Ġona l-profeta: 40 Għax kif Ġona kien għal tlitt ijiem u tlitt iljieli f'żaqq il-baliena; hekk Bin il-bniedem ikun tlitt ijiem u tlitt iljieli f'qalb l-art. 41 L-irġiel ta' Ninive iqumu f'jum il-ħaqq ma' dan in-nisel, u jikkundannawh: għax nidmu bix-xandir ta' Ġona; u, ara, wieħed akbar minn Ġona qiegħed hawn. 42 Is-sultana tan-nofsinnhar tqum f'jum il-ħaqq ma' dan in-nisel, u tikkundannah: għax hi ġiet mill-aħħar truf tad-dinja biex tisma' għerf Salamun; u, ara, hawn wieħed akbar minn Salamun.

43 Meta l-ispirtu mnigges joħroġ minn bniedem, jimxi f'nahiet niexfa, ifittex il-mistrieħ, u ma jsib xejn. 44 Imbagħad iġhid: Narga' lejn dari mnejn ħriġt; u meta jiġi, isibha battala, miknusa, u mzejna. 45 Imbagħad imur, u jieħu miegħu seba' spirti oħra eħżen minnu nnifsu, u jidhlu u jgħammru hemm; u l-aħħar qagħda ta' dak il-bniedem tkun aġħar mill-ewwel waħda. Hekk ikun ukoll lil dan in-nisel hażin.

46 Hu u jkellem lin-nies, ara, ommu u ħutu kienu barra, iridu jkellmuh. 47 Imbagħad wieħed qallu: Ara, ommok u ħutek qegħdin barra, jixtiequ jkellmuk. 48 Izda hu wieġeb lil dak li qallu dan, u qal: Min hi ommi? u min huma ħuti? 49 U medd idu lejn id-dixxipli tiegħu, u qal: Ara,

ommi u ħuti! 50 Għax kull min jagħmel ir-rieda ta' Missieri li hu fis-smewwiet, dak ħija, u oħti, u ommi.

13 Dak in-nhar stess Ġesù ħareġ mid-dar, u qagħad bil-qiegħda ħdejn il-baħar. 2 U ġmiegħi kbar ta' nies ingemgħu madwaru, hekk li tala' fuq dgħajsa, u qagħad bil-qiegħda; u l-ġemgħa kollha qagħdet fuq ix-xatt. 3 U thaddet magħhom fuq ħafna ħwejjeg bil-parabbli, billi qal:

Ara, wieħed li jiżra', ħareġ jiżra'; 4 U hu u jiżra', xi żerġhat waqgħu mal-ġenb tat-triq, u t-tjur ġew u belgħuhom: 5 Oħrajn waqgħu fuq art bil-blat, fejn ma kellhomx ħafna ħamrija; u malajr nibtu, għax ma kellhomx fond ta' ħamrija. 6 U meta telgħet ix-xemx, inħarqu; u billi ma kellhomx eġħruq, nixfu. 7 U oħrajn waqgħu fuq ix-xewk; u x-xewk kiber, u ħonoqhom: 8 Izda oħrajn waqgħu fuq art tajba, u għamlu l-frott; biċċa mitt darba, biċċa sittin darba, biċċa tletin darba. 9 Min għandu widnejn biex jisma', ħa jisma'.

10 U resqu d-dixxipli, u qalulu: Għax tkellimhom bil-parabbli? 11 Wegibhom u qalilhom: Għax lilkom mogħti li tagħrfu l-misterji tas-saltna tas-smewwiet, iżda lilhom mhux mogħti. 12 Għax kull min għandu, jingħatalu, u jkollu bir-rfus; iżda kull min m'għandux, jitteħidlu wkoll dak li għandu. 13 Għalhekk inkellimhom bil-parabbli: għax huma u jaraw, ma jarawx; u huma u jisimgħu, ma jisimgħux, u lanqas jifhmu. 14 U fihom isseħħ il-profezija ta' Isaija, li jgħid: Bis-smiġħ tisimgħu, u ma tifhmux; u inthom u taraw, taraw, u ma tindunawx. 15 Għax qalb dal-poplu ħxienet, u widnejhom tqal biex jisimgħu, u għajnejhom għalqu; li f'xi żmien ma jarawx b'għajnejhom, u jisimgħu b'widnejhom, u jifhmu b'qalbhom, u jikkonvertu, u jkolli nfejjaqhom. 16 Imma mberkin għajnejkom, għax jaraw; u widnejkom, għax jisimgħu. 17 Għax tassew ingħidilkom: Ħafna profeti u nies sewwa

xtaqu jaraw dawn il-ħwejjeg li qegħdin taraw intom, u ma rawhomx; u jisimghu dawk il-ħwejjeg li qegħdin tisimghu intom, u ma semghuhomx.

18 Isimghu mela l-parabbla ta' dak li jizra'. 19 Meta xi ħadd jisma' l-kelma tas-saltna, u ma jifhimhiex, imbagħad jiġi l-ħażin, u jaħtaf dak li nżara' f'qalbu. Dan hu dak li nżara' fil-ġenb tat-triq. 20 Izda dak li nżara' f'art bil-blat, hu dak li jisma' l-kelma, u bil-ferħa mill-ewwel jilqagħha; 21 Imma m'għandux eġruq fih innifsu, u jżomm għal ftit; għax meta jinqala' l-għali jew il-persekuzzjoni minħabba l-kelma, jitfixkel malajr. 22 Dak ukoll li nżara' qalb ix-xewk, hu dak li jisma' l-kelma; u l-ħsibijiet ta' did-dinja, u l-qerq tal-għana, joħonqu l-kelma, u jsir bla frott. 23 Izda dak li nżara' f'art tajba, hu dak li jisma' l-kelma, u jifhimha; li jagħmel ukoll il-frott, u jagħti biċċa mitt darba, biċċa sittin, biċċa tletin.

24 Parabbla oħra ġibilhom, u qal: Is-saltna tas-smewwiet tixbah bniedem li żara' żerriegħa tajba fil-għalqa tiegħu: 25 Izda huma u reqdin in-nies, ġie l-għadu tiegħu u żara' s-sikrana qalb il-qamħ, u telaq. 26 Izda meta nibet il-ħaxix, u għamel il-frott, imbagħad dehret ukoll is-sikrana. 27 Għalhekk il-qaddejja ta' sid id-dar ġew u qalulu: Sinjur, mhux żerriegħa tajba żrajt fil-għalqa tiegħek? minn fejn mela għandha s-sikrana? 28 Qalilhom: Għadu għamel dan. Il-qaddejja qalulu: Tridx mela mmorru u niġbruha? 29 Izda hu qalilhom: Le; għax għandu mnejn intom u tiġbru s-sikrana tiġbdu wkoll il-qamħ magħha. 30 Hallu-hom it-tnejn flimkien jikbru sal-ħsad; u fi żmien il-ħsad ingħid lill-ħassada: Iġbru l-ewwel is-sikrana, u orbtuha f'qatet biex taħarquha: izda iġbru l-qamħ fil-matmura tiegħi.

31 Parabbla oħra ġibilhom, billi qal: Is-saltna tas-smewwiet qisha qalba taż-żerriegħa tas-senapa, li raġel ħa, u żara' fil-għalqa tiegħu: 32 Li tassew hi l-iżgħar fost iż-żrieragħ kollha: izda meta tikber, tkun l-akbar fost il-ħxejjex, u ssir

siġra, hekk li l-għasafar tas-sema jiġu jgħammru fil-friegħi tagħha.

33 Parabbli oħra qalilhom: Is-saltna tas-smewwiet tixbah lill-ħmira, li mara ħadet, u ħbiet fi tliet seát dqiq, sakemm tħemmer kollu. 34 Dawn il-ħwejjeġ kollha f'parabbli tkellem Ġesù mal-ġmieġħi tan-nies; u mingħajr parabbli ma tkellimx magħhom: 35 Biex iseħħ dak li ntqal mill-profeta, li jgħid: Bil-parabbli niftaħ fommi; ingħarraf ħwejjeġ li nżammu moħbija mit-tisjjs tad-dinja.

36 Imbagħad Ġesù bagħat il-ġmieġħi tan-nies, u daħal id-dar: u d-dixxipli tiegħu resqu lejħ, u qalu: Fissrilna l-parabbli tas-sikrana tal-għalqa. 37 Wieġeb u qalilhom: Dak li jiżra' ż-żerriegħa t-tajba hu Bin il-bniedem; 38 Il-għalqa hija d-dinja; u ż-żerriegħa t-tajba huma wlied is-saltna; imma s-sikrana huma wlied il-ħażin; 39 Il-għadu li żaragħhom hu x-xitan; il-ħsad hu t-tmien tad-dinja; u l-ħassada huma l-anġli. 40 Mela bħalma s-sikrana tingabar u tinħaraq fin-nar; hekk ikun fit-tmien ta' did-dinja. 41 Bin il-bniedem jibgħat l-anġli tiegħu, u jiġbru mis-saltna tiegħu l-ħwejjeġ kollha li jfixklu, u dawk li jagħmlu l-ħażen; 42 U jitfagħhom fil-forn tan-nar; hemm ikun hemm biki u tgħažziż tas-snien. 43 Imbagħad in-nies sewwa jiddu bħax-xemx fis-saltna ta' Missierhom. Min għandu widnejn biex jisma', ħa jisma'.

44 Iżjed: is-saltna tas-smewwiet tixbah teżor moħbi f'għalqa; li meta jsibu raġel, jaħbih; u bil-ferħ tiegħu jmur ibieġħ kulma għandu, u jixtri dik il-għalqa.

45 Iżjed: is-saltna tas-smewwiet tixbah lil wieħed merkant, li jfittex ġawhar tajjeb: 46 Li, meta sab ġawhra waħda li tiswa ħafna, mar u bieġħ kulma kellu, u xtraħa.

47 Iżjed: is-saltna tas-smewwiet tixbah lil xibka, li tniżżlet fil-baħar, u ġabret minn kull xorta: 48 Li, meta mtliet, ġibduha x-xatt; u qagħdu bil-qieġħda, u ġabru t-tajbin fil-ġarar, iżda l-ħżiena rmewhom. 49 Hekk jiġri fit-tmien tad-dinja; joħorġu l-anġli, u jifirdu l-ħżiena minn

fost it-tajbin. 50 U jitfghuhom fil-forn tan-nar: hemm ikun hemm biki u tghažziż tas-snien.

51 U Ġesù qalilhom: Fhimtuhom dawn il-ħwejjeg kollha? Qalulu: Iwa, Mulej. 52 Imbagħad qalilhom: Għalhekk kull skrib li hu mgħallem għas-saltna tas-smewwiet jixbah lil wieħed li hu sid dar, li johrog mit-teżor tiegħu ħwejjeg godda u qodma.

53 U ġara, meta Ġesù spiċċa dawn il-parabbli, illi telaq minn hemm. 54 U meta ġie f'pajjiżu, għallimhom fis-sinagoga tagħhom, hekk li kienu mistagħġbin, u qalu: Dan mnejn għandu dan il-għerf, u dawn l-egħmejjel kbar? 55 Dan mhux bin il-mastrudaxxa? ommu ma jisimhiex Marija? u ħutu, Ġakbu, u Ġożè, u Xmun u Ġuda? 56 U ħutu n-nisa, mhumieħ kollha magħna? Mnejn mela dal-bniedem għandu dawn il-ħwejjeg kollha? 57 U kienu mfixklin bih. Izda Ġesù qalilhom: Profeta mhux bla ġieħ, ħlief f'pajjiżu, u f'daru. 58 U hemm m'għamilx ħafna għemejjel kbar minħabba n-nuqqas tat-twemmin tagħhom.

14 F'dak iż-żmien Erodi t-tetrarka sama' bi ħbar Ġesù, 2 U qal lill-qaddejja tiegħu: Dan hu Ġwanni l-Battista; qam mill-imwiet; u għalhekk egħmejjel qawwija jaħdmu fih.

3 Għax Erodi kien qabad 'il Gwanni, u rabtu, u tefgħu l-ħabs minħabba Erodija, mart ħuh Filippu. 4 Għax Ġwanni qallu: M'hux sewwa żżommha. 5 U meta ried joqtlu, baża' mill-ġemgħa tan-nies, għax kienu jżommuh bħala profeta. 6 Izda meta għalaq sninu Erodi, bint Erodija żifnet quddiemhom, u għoġbot 'l Erodi. 7 Għalhekk wiegħed b'ħalfa li jagħtiha kulma titlob. 8 U hi, billi kienet qabel imqabbda minn ommha, qalet: Agħtini hawn f'dixx ras Ġwanni l-Battista. 9 U s-sultan sogħob-bih; izda minħabba fil-ħalfa, u dawk li kienu jieklu miegħu, amar li jagħtuhelha. 10 U bagħat, u qata' ras Ġwanni fil-ħabs. 11 U rasu nġiebet f'dixx, u ntgħatat lit-tifla: u

hi gibitha għand ommha. 12 U d-dixxipli tiegħu ġew, u hađu l-ġisem, u difnuh; u marru u qalu 'l Ġesù.

13 Meta Ġesù sama' b'dan, telaq minn hemm fuq dgħajsa f'lok imwarrab, għalih; u meta semgħu n-nies b'dan, marru warajh bil-mixi mill-ibliet. 14 U Ġesù hareġ, u ra ġemgħa kbira ta' nies, u gietu hniena minnhom, u fejjaq il-morda tagħhom.

15 U meta sar fil-għaxija, resqu lejha id-dixxipli tiegħu, iġhidu: Dal-lok imwarrab, u l-hin għamel; ibgħat il-ġemgħa tan-nies, biex imorru fl-irħula u jixtru l-ikel għalihom. 16 Izda Ġesù qalilhom: M'għandhomx għalfejn imorru; agħtuhom intom jieklu; 17 U qalulu: M'għandniex hawn hliet hames hobżiet, u żewġ hutiet. 18 U qal: Ġibuhomli hawn. 19 U amar il-ġemgħa tan-nies joqogħdu fuq il-haxix, u ha l-hames hobżiet, u ż-żewġ hutiet, u wara li rafa' għajnejha lejn is-sema, bierek, u qasam, u ta l-hobżiet lid-dixxipli tiegħu, u d-dixxipli lill-ġemgħa tan-nies. 20 U kielu kollha, u xebgħu; u refgħu mill-bçejeċ li baqa' tnax-il qoffa mimlija. 21 U dawk li kielu kienu madwar hamest elef raġel, barra min-nisa u t-tfal.

22 U dik is-sieġha għal Ġesù lid-dixxipli tiegħu jitolgħu fuq id-dgħajsa, u jmorru qablu n-naħa l-oħra, waqt li hu bagħat il-ġmiegħi tan-nies. 23 U meta bagħat il-ġmiegħi tan-nies, tala' waħdu fuq muntanja jitlob: u meta sar fil-għaxija, kien hemm waħdu.

24 Izda d-dgħajsa kienet issa f'nofs il-baħar, imħabbta mill-mewġ: għax ir-riħ kien kontra. 25 U fir-raba' sahra tal-lejl Ġesù mar lejhom, jimxi fuq il-baħar. 26 U meta d-dixxipli rawh jimxi fuq il-baħar, thawdu, u bdew iġhidu: Dan spirtu; u għajtu bil-biża'. 27 Izda malajr kellimhom Ġesù, billi qal: Qawwu qalbkom; jien hu; la tibżgħux. 28 U Pietru wiegħbu, u qal: Mulej, jekk hu int, qabbadni niġi għandek fuq l-ilma. 29 U qallu: Ejja. U meta Pietru niżel mid-dgħajsa, mexxa fuq il-baħar, biex imur għand Ġesù. 30 Imma meta ra r-riħ qawwi, baża'; u kif

beda jegħreq, għajjat, iġhid: Mulej, salvani. 31 U malajr medd idu Ġesù, u qabdu, u qallu: Ja lilek ta' twemmin żgħir, għaliex tħassibt? 32 U meta telgħu fid-dgħajsa, ir-riħ waqaf. 33 Imbagħad dawk li kienu fid-dgħajsa ġew u tawh qima, billi qalu: Tassew, int l-Iben t'Alla.

34 U meta qasmu, ġew fl-art ta' Ġennesaret. 35 U meta l-irġiel ta' dak il-post saru jafu bih, bagħtu jgħidu ma' dik l-art kollha ta' madwar, u ġibulu lil dawk kollha li kienu morda; 36 U talbuh bil-ħniena biex jmissu biss tarf libstu: u dawk kollha li messew fiequ għal kollox.

15 Imbagħad resqu lejn Ġesù skribi u Fariżej li kienu minn Ġerusalem, iġhidu: 2 Għaliex id-dixxipli tiegħek jiksru it-tagħlim tax-xjuħ? għax huma ma jaħslux idejhom meta jieklu l-ħobż.

3 Izda hu wieġeb u qalilhom: Għaliex intom ukoll tiksru l-kmandament t'Alla minħabba t-tagħlim tagħkom? 4 Għax Alla amar, u qal: Weggah lil missierek u lil ommok; u, Min jishet lill-missier jew lill-omm, ħa jmut bil-mewt. 5 Izda intom tghidu: Kull min iġhid lil missieru jew lil ommu: Kulma bih tista' tkun meġħjun minni, hu mogħti lil Alla; 6 U ma jweggahx lil missieru jew lil ommu, ikun ħieles. Hekk ġibtu fix-xejn il-kmandament t'Alla minħabba t-tagħlim tagħkom. 7 Ja ipokriti, sewwa ħabbar fuqkom Isaija, li jgħid: 8 Dal-poplu jersaq lejja b'fommu, u b'xofftejh iweggahni; izda qalbu bghida minni. 9 Imma għalxejn jagħtuni qima, billi jgħallmu bhala duttrini l-kmandamenti tal-bnedmin.

10 U sejjaħ il-ġemgħa tan-nies, u qalilhom: Isimgħu, u ifhmu: 11 Mhux dak li jidħol fil-fomm inigges bniedem; izda dak li joħroġ mill-fomm inigges bniedem.

12 Imbagħad resqu d-dixxipli tiegħu, u qalulu: Taf li l-Fariżej ħadu għalihom, wara li semgħu dal-kliem? 13 Izda hu wieġeb u qal: Kull xitla, li Missieri li hu fis-smewwiet ma

ħawwilx, tinqala' mill-egħruq. 14 Ħalluhom; huma mexxejja għomja tal-għomja. U jekk għama jmexxi għama, it-tnejn jaqgħu fil-ħofra.

15 Imbagħad wiegeb Pietru, u qallu: Fissrilna dil-parabbla. 16 U qal Ġesù: Intom ukoll għadkom bla dehen? 17 Ma tifhmux, li kulma jidħol fil-ħalq imur fiż-żaqq, u jinxeħet barra fil-kanal? 18 Izda dawk il-ħwejjeg li joħorgu mill-fomm jigu mill-qalb: u dawk inigġsu lill-bniedem. 19 Għax mill-qalb jigu l-ħsibijiet ħżiena, il-qtil, l-adulterji, iż-żina, is-serq, ix-xhidiet foloz, id-dagħa: 20 Dawn huma l-ħwejjeg li jnigġsu bniedem: iżda li tiekol b'idejn mhux maħsul in ma jnigġisx bniedem. 21 Imbagħad Ġesù telaq minn hemm, u mar fin-naħiet ta' Tir u Sidun. 22 U, ara, mara Qanġhanija ħarġet minn dawk l-istess naħiet, u għajtet, tgħid: Ikollok ħniena minni, ja Mulej, bin David; binti hija maħqura bl-eħrex minn xitan. 23 Izda hu ma wegibhiex kelma. U d-dixxipli resqu u talbuh, iġhidu. Ibagħatha; għax qieghda tgħajjat warajna. 24 Izda hu wiegeb u qal: Ma kontx mibgħut ħlief għanngħaġ mitlufa ta' dar Izrael. 25 Imbagħad dik giet u tatu qima, hi u tgħidlu: Mulej, għinni. 26 Imma hu wiegeb u qal: Mhux xieraq li tieħu l-ħobż tat-tfal, u titfghu lill-klieb. 27 U hi qalet: Tassew, Mulej: iżda l-klieb ukoll jieklu mill-frac li jaqa' mill-mejda ta' sjiedhom. 28 Wiegeb imbagħad Ġesù, u qalilha: Ja mara, kbira hi l-fidi tiegħek: ikunlek kif trid int. U minn dik is-siegha stess bintha fieqet.

29 U telaq Ġesù minn hemm, u gie qrib il-baħar tal-Galilija; u tala' fuq muntanja, u qagħad bil-qieghda hemm. 30 U ġmieghi kbar ta' nies resqu lejha, u kellhom magħhom għorogħ, għomja, imbikkmin, magħtubin, u ħafna oħrajn, u xeħtuhom f'riġlejn Ġesù; u fejjaqhom: 31 Hekk li l-ġmieghi tan-nies staghgħbu, meta raw l-imbikkmin jitekellmu, il-magħtubin imfejjaq, u l-għorogħ jimxu, u l-għomja jaraw: u igglorifikaw 'l Alla ta' Izrael.

32 Imbagħad sejjaħ Ġesù lid-dixxipli tiegħu hdejh, u qal: Għandi hniena mill-ġemgħa tan-nies għax baqgħu tlitt ijiem miegħi, u m'għandhom xejn x'jieklu: u ma rridx nibgħathom sajmin, li ma jogħxewx fit-triq. 33 U d-dixxipli tiegħu qalulu: Mnejn ikollna daqshekk ħobż fid-deżert, biex inxebbgħu ġemgħa ta' nies bħal din? 34 U qalilhom Ġesù: Kemm il-ħobża għandkom? U huma qalu: Sebġa, u ftit ħut żgħir.

35 U amar lill-ġemgħa tan-nies biex joqogħdu bil-qiegħda fl-art. 36 U ħa s-seba' ħobżiet u l-ħut, u iżżaħajr; u qasamhom, u ta lid-dixxipli tiegħu, u d-dixxipli lill-ġemgħa tan-nies. 37 U kollha kielu, u xebgħu; u ġabru mill-bċejjeċ li fadal seba' qfief mimlijin. 38 Erbat elef raġel kienu dawk li kielu, barra min-nisa u t-tfal.

39 U bagħat il-ġemgħa tan-nies, u tala' fuq id-dgħajsa, u ġie fl-inħawi ta' Magadan.

16 Il-Fariżej mas-Sadduqin resqu wkoll, u huma u jġarrbuh xtaquh jurihom xi għelm mis-sema. 2 Wieġeb u qalilhom: Meta jsir fil-għaxija, tgħidu: Sa jagħmel bnazzi: għax is-sema ħamrani. 3 U fil-ġhodu: Jagħmel il-maltemp illum: għax is-sema aħmar sewdieni. Ja ipokriti, intom tafu tagħrfu wiċċ is-sema; iżda ma tafux tagħrfu l-egħliem taż-żmenijiet. 4 Nisel ħażin u żieni irid għelm; iżda lilu ma jingħata l-ebda għelm, ħlief il-għelm tal-profeta Ġona. U ħalliehom, u telaq.

5 U meta d-dixxipli tiegħu ġew in-naħa l-oħra, insew jieħdu magħhom il-ħobż. 6 Imbagħad Ġesù qalilhom: Araw tajjeb u ħarsu ruħkom mill-ħmira tal-Fariżej u tas-Sadduqin. 7 Iżda huma tkellmu bejniethom, billi qalu: Dan għax ma ħadniex ħobż. 8 Meta Ġesù għaraf dan, qalilhom: Ja nies ta' fidi żgħira, x'intom tgħidu bejnietkom, għaliex ma ġibtux ħobż? 9 Għadkom ma tifhmux, u lanqas tiftakru fil-ħames ħobżiet għal ħamest elef, u kemm

il-qoffa rfajtu? 10 Lanqas fis-seba' ħobżiet għall-erbat elef, u kemm il-qoffa rfajtu? 11 Kif ma tifhmux li mhux għall-ħobż għidtilkom, li għandkom tħarsu ruħkom mill-ħmira tal-Farizej u tas-Sadduqin? 12 Fehmu mbagħad li ma kienx qalilhom għall-ħmira tal-ħobż biex iħarsu ruħhom, imma għat-tagħlim tal-Farizej u tas-Sadduqin.

13 Meta Ġesù gie fl-inħawi ta' Ċesarija ta' Filippu, staqsa lid-dixxipli tiegħu, billi qalilhom: Min iġhidu n-nies illi jiena, Bin il-bniedem, jien? 14 U qalu: X'uħud iġhidu li int Ġwanni l-Battista; x'uħud, Elija; u oħrajn, Ġeremija, jew wieħed mill-profeti. 15 Qalilhom: Izda intom min tġhidu li jien? 16 U Xmun Pietru wieġeb u qal: Inti l-Kristu, Bin Alla l-ħaj.

17 U wieġeb Ġesù u qallu: Imbierek int, Xmun Bar-Juna: għax mhux il-laħam u d-demmm għarrfek dan, izda Missieri li hu fis-smewwiet. 18 U jien inghidlek: Li int Pietru, u fuq dil-blata nibni l-knisja tiegħi; u l-bwieb ta' l-infern ma jagħlbuhix. 19 U jien lilek nagħtik l-imfietaħ tas-saltna tas-smewwiet: u dak kollu li torbot fl-art ikun marbut ukoll fis-smewwiet: u dak kollu li tħoll fl-art ikun maħlul fis-smewwiet. 20 Wissa mbagħad id-dixxipli tiegħu biex ma jġhidu lil ħadd li hu Ġesù l-Kristu. 21 Minn dak iż-żmien beda Ġesù juri lid-dixxipli tiegħu, kif jaħtieglu jmur Ġerusalem, u jbati ħafna ħwejjeg mix-xjuħ u mill-qassisin il-kbar u l-iskribi, u jinqatel, u fit-tielet jum iqum. 22 Imbagħad Pietru ġibdu lejha, u beda jlumha, hu u jġhid: Barra minnek, Mulej: ma jigrilek qatt dan. 23 Imma hu dar, u qal 'il Pietru: Lura minni, Satana: Int tfixkil għalija: għax ma taħsibx il-ħwejjeg t'Alla, izda l-ħwejjeg tal-bnedmin.

24 Imbagħad Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu: Jekk xi ħadd irid jiġi warajja, ħa jiċċad lilu nnifsu, u jarfa' salibu, u jiġi warajja. 25 Għax kull min irid isalva ħajtu jitlifha: u kull min jitlef ħajtu minħabba fija jsibha. 26 Għax x'jiswielu bniedem, jekk jirbaħ id-dinja kollha, u jitlef ruħu? jew

x'jagħti bniedem flok ruħu? 27 Għax Bin il-bniedem jiġi fil-glorja ta' Missieru ma' l-angli tiegħu; u mbaġħad irodd lil kull bniedem skond l-egħmejjel tiegħu. 28 Tassew ingħidilkom: Ikun hemm x'uħud milli qegħdin hawn, li ma jduqux il-mewt, sa ma jaraw Bin il-bniedem ġej fis-saltna tiegħu.

17 U wara sitt ijiem Ġesù ħa miegħu 'l Pietru, u 'l Ġakbu, u 'l ħuh Ġwanni, u tellagħhom fuq muntanja għolja weħidhom, 2 U tbiddel quddiemhom: u idda wiċċu bħax-xemx: u lbiesu saru bojod bħad-dawl. 3 U, ara, hemm dehrulhom Mosè u Elija jitkellmu miegħu. 4 Imbagħad wieġeb Pietru, u qal 'il Ġesù: Mulej, tajjeb għalina li nkunu hawn: jekk trid, ħa nagħmlu hawn tliet egħrejjex; wieħed għalik, wieħed għal Mosè, u wieħed għal Elija. 5 Fil-waqt li kien għadu jitkellem, ara, sħaba tidli għat-tiethom: u, ara, ġie lehen mis-sħab, li qal: Dan hu Ibni l-għažiż, li bih nitgħaxxaq; isimgħu lilu. 6 U meta semgħu dan, id-dixxipli waqgħu għal wiċċhom, u beżgħu wisq. 7 U Ġesù resaq u messhom, u qal: Qumu, u la tibzghux. 8 U meta refgħu għajnejhom, ma raw lil ħadd, ħlief 'il Ġesù waħdu.

9 U x'ħin kienu neżlin mill-muntanja, Ġesù wissiehom, billi qal: Tgħidu lil ħadd bid-dehra, sakemm Bin il-bniedem iqum mill-imwiet. 10 U d-dixxipli tiegħu staqsewh, billi qalu: Għaliex mela jgħidu l-iskribi li qabel għandu jiġi Elija? 11 U wieġeb Ġesù, u qalilhom: Tabil-ħaqq jiġi Elija qabel, u jgedded kollox. 12 Izda jien ingħidilkom: Elija ġa ġie, u ma għarfuhx, u għamlulu kulma riedu. Hekk ukoll Bin il-bniedem ibati minnhom. 13 Imbagħad fehmu d-dixxipli li kien kellimhom fuq Ġwanni l-Battista.

14 U meta ġew fejn il-ġemgħa tan-nies, resaq lejha wieħed raġel, u xteħet għarkobbtejh quddiemu jgħidlu:

15 Mulej, ikollok ħniena minn ibni; għax jagħtih tal-qamar, u jbati ħafna: għax ta' sikwit jaqa' fin-nar, u ta' sikwit jaqa' fl-ilma. 16 U għibtu għand id-dixxipli tiegħek, u ma setgħux ifejquh. 17 Wiegħeb imbagħad Ġesù, u qal: Ja nisel bla fidi u maqlub, kemm sa ndum magħkom? Kemm sa ndum inbati bikom? Għibuh hawn għandi. 18 U Ġesù canfar lix-xitan; u dan ħareg minnu: u t-tifel fieq dik is-siegħa.

19 Resqu mbagħad id-dixxipli fejn Ġesù weħidhom, u qalu: Għax ma stajniex inkeċċuh? 20 U Ġesù qalilhom: Minħabba l-fidi żgħira tagħkom; għax tassew ingħidilkom: Jekk ikollkom fidi daqs qalba taż-żerriegħa tas-senapa, u tgħidu lil dil-muntanja: Tqanqal minn hawn għal hemm; hi titqanqal; u xejn ma jkun hemm għalikom li ma jistax ikun. 21 Imma dal-gens ma johroġx ħlief bit-talb u s-sawm. 22 U huma u qegħdin fil-Galilija, Ġesù qalilhom: Bin il-bniedem jingħata f'idejn il-bnedmin: 23 U joqtluh, u fit-tielet jum iqum. U sogħobbihom wisq.

24 U meta gew Kafarnahum, dawk li kienu jgimghu l-flus tal-ħaraġ resqu lejn Pietru, u qalu: L-Imgħallem tagħkom ma jħallasx ħaraġ? 25 Qal: Iwa. U meta daħal id-dar, Ġesù kellmu l-ewwel, billi qal: X'taħseb int, Xmun? Is-slaten ta' l-art minn għand min jieħdu t-taxxi jew il-ħaraġ? Minn għand uliedhom stess, jew minn għand il-barranin? 26 Pietru qallu: Minn għand il-barranin. Ġesù qallu: Mela l-ulied ħelsin. 27 Madankollu, biex ma nfixkluhomx, mur sal-baħar, u ixħet xliet, u l-ewwel ħuta li titla' ħudha; u meta tifthilha ħalqha, issib biċċa flus: ħudha, u agħtihielhom għalija u għalik.

18 F'dak il-ħin resqu d-dixxipli lejn Ġesù jgħidu: Min hu l-akbar fis-saltna tas-smewwiet? 2 U sejjah Ġesù lejha tfajjel, u qiegħdu f'nofshom, 3 U qal: Tassew ingħidilkom, jekk ma tikkonvertux, u ssiru bħal tfal żgħar, ma tidhlux fis-saltna tas-smewwiet. 4 Kull min mela jiċċekken bħal

dat-tfajjel, dak hu l-akbar fis-saltna tas-smewwiet. 5 U kull min jilqa' tfajjel bħal dan f'ismi jilqa' lili. 6 Iżda kull min jiskandalizza wieħed minn dawn iċ-ċkejknin li jemmnu fija, aħjar ikun għalih li tiddendel ġebbla ta' mithna m'għonqu, u jegħreq f'qiegħ ta' baħar.

7 Jaħasra għad-dinja minħabba l-iskandli! għax jahtieg li jigru l-iskandli: iżda jaħasra għal dak il-bniedem li minnu jiġi l-iskandlu. 8 Għalhekk jekk idek jew riglek ifixkluk, aqtagħhom, u armihon bghid minnek: aħjar għalik tidhol agħraġ jew magħtub fil-ħajja milli jkollok żewġ idejn jew żewġ saqajn biex tirtema fin-nar ta' dejjem. 9 U jekk għajnek tfixklek, aqlagħha, u armiha bghid minnek: aħjar għalik tidhol fil-ħajja b'għajn waħda, milli jkollok żewġ għajnejn biex tirtema fin-nar ta' l-infern.

10 Araw li ma tmaqdrux lil xi wieħed minn dawn iċ-ċkejknin; għax ingħidilkom: L-anġli tagħhom fis-smewwiet dejjem jaraw wiċċ Missieri li hu fis-smewwiet. 11 Għax Bin il-bniedem ġie biex isalva dak li ntilef. 12 X'jidhrilkom? Jekk wieħed għandu mitt nagħga, u tintilef waħda minnhom, ma jħallix id-disgħa u disgħin, u jmur fuq il-muntanji, u jfittex dik li ntilfet? 13 U jekk jiġri li jsibha, tassew ingħidilkom, jifraħ aktar b'dik in-nagħga, minn bid-disgħa u disgħin li ma ntilfux. 14 Hekk ukoll mhix ir-rieda ta' Missierkom li hu fis-smewwiet, li jintilef wieħed minn dawn iċ-ċkejknin.

15 U jekk ħuk jonqsok, mur u għidlu ħtijietu bejnek u bejnu weħidkom: jekk jisimgħek, tkun irbaħt lil ħuk. 16 Iżda jekk ma jisimgħikx, imbagħad hu wieħed jew tnejn oħra miegħek, biex kull kelma tibqa' fil-fomm ta' tnejn jew tliet xhud. 17 U jekk ma jkunx irid jismagħhom, għid lill-knisja: iżda jekk ma jridx jisma' mill-knisja, ħa jkun għalik bħala pagan u publikan. 18 Tassew ingħidilkom: Kulma torbtu fl-art ikun marbut fis-sema: u kulma tħollu fl-art ikun maħlul fis-sema.

19 Narga' ngħidilkom: Jekk tnejn minnkom jiftiehm

bejniethom fl-art fuq kull haġa li jitolbu, issirilhom minn Missieri li hu fis-smewwiet. 20 Għax fejn tnejn jew tlieta huma miġburin flimkien f'ismi, hemm inkun jien f'nofshom.

21 Imbagħad Pietru resaq lejha, u qal: Mulej, għal sa kemm-il darba hija jidneb kontra tigħei, u naħfirlu? sa seba' darbiet? 22 Ġesù qallu: Jien ma ngħidlikx: Sa seba' darbiet: iżda, Sa sebgħin darba seba' darbiet.

23 Għalhekk is-saltna tas-smewwiet tixxebbah lil wieħed sultan, li ried jagħmel il-kontijiet mal-qaddejja tiegħu. 24 U hu u beda' jagħmel il-kontijiet, wieħed li kellu jagħtih għaxart elef talent ingieb quddiemu. 25 U billi ma kellux minn fejn iħallas, sidu amar li jinbiegħ hu, u martu, u wliedu, u kulma kellu, u jithallas id-dejn. 26 Il-qaddej għalhekk ixtehet fl-art, u qiemu, hu u jgħid: Ja sid, hu paċenzja bija, u jien inħalsek kollox. 27 Imbagħad sid dak il-qaddej gietu ħniena, u telqu, u ħafirlu d-dejn. 28 Imma dak il-qaddej ħareġ, u sab wieħed minn sħabu, li kellu jagħtih mitt dinier: u ħabat għalih, u qabdu minn griżmejh, hu u jgħidlu: Hallas dak li għandek tagħtini. 29 U sieħbu xtehet f'riġlejh, u talbu, ighidlu: Hu paċenzja bija, u jien inħallsek kollox. 30 U dak ma riedx: iżda mar u tefgħu l-ħabs, sa ma jħallas id-dejn. 31 Meta l-qaddejja sħabu raw x'gara, sogħobbihom wisq, u marru qalu lil sidhom kulma gara. 32 Imbagħad sidu, wara li sejjaħlu, qallu: Ja qaddej ħażin, ħfirtlek dak id-dejn kollu, għax tlabtni: 33 Ma kienx imissek thenn ukoll għall-qaddej sieħbek, bħalma jien kelli ħniena minnek? 34 U sidu għadab, u rħieh f'idejn il-manigoldi, sa ma jħallas id-dejn tiegħu kollu. 35 Hekk ukoll Missieri li hu fis-smewwiet jagħmel ukoll lilkom, jekk kull wieħed minnkum ma jaħfirx minn qalbu lil ħuh ħtijietu.

19 U gara, meta Ġesù spiċċa dawn it-taħditiet, illi telaq mill-Galilija, u ġie fl-inħawi tal-Lhudija 'l hemm mill-

Ġurđan; 2 U marru warajh ġmieġhi kbar ta' nies; u hemm fejjaqhom.

3 U l-Fariżej resqu lejħ ukoll, iġarrbuh, u jġħidulu: Sewwa li raġel ikeċċi l-martu għal kull ħtija? 4 U wieġeb u qalilhom: Ma qrajtux, li dak li mill-bidu ħalaqhom għamilhom raġel u mara? 5 U qal: Minħabba f'hekk raġel iħalli l-missieru u l-ommu, u jingħaqad ma' martu: u t-tnejn isiru ġisem wieħed. 6 Għalhekk mħumiex iżjed tnejn, iżda ġisem wieħed. Dak mela li Alla għaqqad flimkien, ħa ma jifridx il-bniedem. 7 Qalulu: Għaliex mela Mosè amar li tingħata l-kitba tad-divorzju, u titkeċċa? 8 Qalilhom: Mosè minħabba l-ebusija ta' qalbkom ħalliekom tkeċċu n-nisa tagħkom: iżda mill-bidu ma kienx hekk. 9 U jien ingħidilkom: Kull min ikeċċi lil martu, ħlief minħabba ż-żina, u jiżżewweġ oħra, jaġħmel adulterju; u dak li jiżżewweġ lil dik li tkeċċiet jaġħmel adulterju.

10 Id-dixxipli tiegħu qalulu: Jekk inhu dan il-każ tar-raġel ma' martu, ma jaqbilx tiżżewweġ. 11 Iżda hu qalilhom: Mħux kull bniedem jista' jifhem dil-kelma, ħlief dawk li jingħatalhom. 12 Għax hemm xi ewnuki, li twieldu hekk minn ġuf ommhom; u hemm xi ewnuki, għax ġew magħmulin ewnuki mill-bnedmin: u hemm ewnuki, għax għamlu lilhom infushom ewnuki minħabba s-saltna tas-smewwiet. Min jista' jifhem, ħa jifhem.

13 Imbagħad ġibulu quddiemu xi tfal ċkejknin, biex iqiegħed idejħ fuqhom, u jitlob: u d-dixxipli ċanfruhom. 14 Iżda Ġesù qal: Hallu t-tfal ċkejknin, u la żżommuhomx li jiġu għandi: għax ta' dawn hija s-saltna tas-smewwiet. 15 U qiegħed idejħ fuqhom, u telaq minn hemm.

16 U, ara, wieħed resaq lejħ u qallu: Mgħallem tajjeb, x'nagħmel tajjeb, biex ikolli l-ħajja ta' dejjem? 17 U qallu: Għala ssejjaħli tajjeb? M'hemm ħadd tajjeb ħlief wieħed, li hu Alla; iżda jekk trid tidħol fil-ħajja, ħares il-kmandamenti. 18 Qallu: Liema? U Ġesù qal: La toqtolx, La tagħmilx adulterju, La tisraqx, La tixhidx ħaġa b'oħra,

19 Weggah lil missierek u lil ommok; u, Hobb lil ghajrek bhalek innifsek. 20 Iz-zaghzugh qallu: Dawn il-hwejjeg kollha haristhom minn zghuziti; x'jonqosni issa?

21 Qallu Gesu: Jekk trid tkun perfett, mur biegh li ghandek, aghti lill-foqra, u jkollok tezoz fis-sema: u ejja warajja. 22 Izda meta z-zaghzugh sama' dal-kliem, mar qalbu sewda: ghax kellu bosta gid. 23 Qal Gesu mbaghad lid-dixxpli tieghu: Tassew inghidikom: Bit-tbatija biex ghani jidhol fis-saltna tas-smewwiet. 24 U narga' nghidikom: Hu ehfef ghal gemel li jghaddi minn ghajn ta' labra, milli ghani jidhol fis-saltna t'Alla.

25 Meta d-dixxpli semghu dan, staghgbu wisq, u bdew ighidu: Min mela jista' jsalva? 26 Izda Gesu hares lejhom, u qalilhom: Ghall-bnedmin dan ma jistax ikun; izda kollox jista' jkun ghal Alla.

27 Wiegeb imbaghad Pietru u qallu: Ara, ahna hallejna kollox, u gejna warajk: ahna, mela x'ikollna? 28 U qalilhom Gesu: Tassew inghidikom: Intom li gejtu warajja, fit-tigidid tad-dinja, meta Bin il-bniedem joqghod fuq it-tron tal-glorja tieghu, intom ukoll toqoghdu fuq tnax-il tron, u taghmlu haqq mit-tnax-il tribu ta' Izrael. 29 U kull min halla djar, jew ahwa rgjel, jew ahwa nisa, jew missier, jew omm, jew mara, jew ulied, jew raba', minhabba f'ismi, jiehu mitt darba izjed, u jiret il-hajja ta' dejjem. 30 Izda hafna li huma l-ewwel ikunu l-ahhar; u l-ahhar ikunu l-ewwel.

20 Ghax is-saltna tas-smewwiet tixbah lill-bniedem li hu sid dar, li hareg kmieni fil-ghodu biex jikri haddiema ghall-ghalqa tad-dwieli tieghu. 2 U meta ftiehem mal-haddiema b'dinier kuljum, baghathom fil-ghalqa tieghu tad-dwieli. 3 U hareg ghal xi t-tielet siegha, u ra ohrajn qeghdin fis-suq ma jaghmlu xejn. 4 U qalilhom: Morru intom ukoll fil-ghalqa tad-dwieli, u naghtikom dak kollu li hu xieraq.

U dawk marru. 5 U raġa' hareġ għas-sitt siegħa u għad-
disa' siegħa, u għamel l-istess. 6 U għal xi l-ħdax-il
siegħa hareġ, u sab oħrajn ma jagħmlu xejn, u qalilhom:
Għax qegħdin hawn il-jum kollu ma' tagħmlu xejn?
7 Qalulu: Għax ħadd ma kriena. Qalilhom: morru intom
ukoll fil-għalqa tad-dwieli; u dak kollu li hu xieraq teħduh.
8 U meta sar fil-għaxija, sid il-għalqa tad-dwieli qal lill-
imghallem tiegħu: Sejjah lill-ħaddiema, u ħallashom, u
ibda minn ta' l-aħħar sa ta' l-ewwel. 9 U meta ġew dawk
li nkrew għal xi l-ħdax-il siegħa, ħadu dinier kull wieħed.
10 U meta ġew ta' l-ewwel, ħasbu li sejrjn jieħdu aktar:
iżda ħadu huma wkoll dinier kull wieħed. 11 U meta
ħaduh, gergru kontra sid id-dar, 12 Billi qalu: Dawn
ta' l-aħħar ħadmu biss siegħa, u int għamilthom daqs-
na, aħna li batejna t-toqol u s-sħana tal-jum. 13 Iżda
hu wieġeb u qal lil wieħed minnhom: Habib, jien miniex
nonqsok: mhux b'dinier ftehimt miegħi? 14 Hu dak li
hu tiegħek, u mur: Irrid nagħti lil dan ta' l-aħħar daqsek
ukoll. 15 Ma nistax nagħmel li rrid bi ħwejġi? Jew
għajnek ħażina, għax jien tajjeb? 16 Hekk ta' l-aħħar
ikunu l-ewwel, u ta' l-ewwel l-aħħar: għax ħafna jissejġu,
iżda ftit jingħażlu.

17 U hu u tiela Ġerusalem, Ġesù ħa t-tnax-il dixxiplu
weħidhom fit-triq, u qalilhom: 18 Ara, aħna tilgħin
Ġerusalem; u Bin il-Bniedem jingħata f'idejn il-qassisin
il-kbar u l-iskribi, u jikkundannawh għall-mewt, 19 U
jagħtuh lill-Ġentili biex jiddieħku bih, u jsawtuh, u jsallbuh:
u fit-tielet jum iqum.

20 Imbagħad resqet lejh omm ulied Zebedew ma' wliedha,
tagħtih qima, u tixtieq xi ħaġa minn għandu. 21 U qalilha:
Xi trid? Qaltlu: Ghid li dawn iż-żewġ uliedi joqogħdu
wieħed fil-lemin tiegħek, u l-ieħor fix-xellug tiegħek, fis-
saltna tiegħek. 22 Iżda Ġesù wieġeb u qal: Ma tafux
x'intom titolbu. Tistgħu intom tixorbu mill-kies li għandi
nixrob, u titgħammdu bil-magħmudija li biha jien imgham-

med? Qalulu: nistghu. 23 Qalilhom: Tassew tixorbu mill-kies tieghi, u titghamdu bil-magħmudija li tgħammidt jien: iżda li toqogħdu fuq il-lemin tieghi, u fuq ix-xellug, mhux minni li jingħata, iżda jingħata lil dawk li għalihom hu mħejji minn Missieri. 24 U meta l-ghaxra semghu dan, tmašnu għaž-żewġt aħwa. 25 Imma Ġesù sejħilhom fejnu, u qal: Intom tafu li l-prinċipijiet tal-Ġentili jaħkmu fuqhom, u l-kbarat jużaw setgħa fuqhom. 26 Mhux hekk ikun fostkom: iżda kull min irid isir kbir fostkom, ħa jkun il-qaddij tagħkom; 27 U kull min irid ikun l-ewwel fostkom, ħa jkun il-qaddej tagħkom: 28 Bħalma Bin il-bniedem ma giex biex ikun moqdi, iżda biex jaqdi, u jagħti ħajtu b'fidwa għal ħafna.

29 U huma u ħerġin minn Ġeriko, gemgħa kbira ta' nies marret warajh. 30 U, ara, żewġt irġiel għomja li kienu bil-qiegħda fil-ġenb tat-triq, meta semghu li Ġesù kien għaddej, għajtu, billi qalu: Ja Mulej, bin David, henn għalina. 31 U l-gemgħa tan-nies ċanfrithom, biex jisktu. Iżda huma bdew igħajtu aktar, billi qalu: Henn għalina ja Mulej, Bin David. 32 U waqaf Ġesù, u sejħilhom, u qal: Xi triduni nagħmlikom? 33 Qalulu: Mulej, biex jinfethu għajnejna. 34 Kellu ħniena minnhom Ġesù, u mess għajnejhom: u minnufih għajnejhom ħadu d-dawl, u marru warajh.

21 U meta qorbu lejn Ġerusalem, u ġew Betfaġe, lejn il-għolja taz-Żebbuġ, Ġesù baġhat żewġ dixxipli, 2 Hu u jgħidilhom: Morru fir-raħal li qiegħed biswitkom, u minnufih issibu ħmara marbuta, u felu magħha: ħolluhom, u ġibuhomli. 3 U jekk xi ħadd igħidilkom xi ħaġa, għidu: Il-Mulej għandu bżonnhom; u minnufih jibgħathom.

4 Dan kollu sar, biex iseħħ dak li ntqal mill-profeta, li jgħid: 5 Għidu lil bint Sijon: Ara, is-Sultan tiegħek jiġi għandek, gwejjed, u riekeb fuq ħmara, u felu bin ħmara.

6 U d-dixxipli marru, u għamlu kif amarhom Ġesù.
7 U ġiebu l-ħmara, u l-felu, u qiegħdu ħwejjighom fuqhom,
u rikkbuh fuqhom. 8 U ġemgħa kbira ta' nies firxu
ħwejjighom fit-triq; oħrajn qatgħu friegħi mis-sigar,
u xeħtuhom fit-triq. 9 U l-ġemgħat tan-nies li kienu mixjin
quddiem, u dawk li kienu ġejjin wara, għajtu, billi qalu:
Osanna lil bin David: Imbierak dak li ġej f'isem il-Mulej:
Osanna fl-aktar oghla.

10 U meta daħal Ġerusalem, il-belt kollha tqanqlet, billi
qalet: Min hu dan? 11 U l-ġemgħa tan-nies qalet: Dan
hu Ġesù l-profeta minn Nazzaret tal-Galilija.

12 U Ġesù daħal fit-tempju t'Alla, u keċċa 'l barra lil
dawk kollha li kienu jbiegħu u jixtru fit-tempju, u qaleb
l-imwejjed tas-sarrafen, u l-banketti ta' dawk li kienu
jbiegħu l-ħamiem, 13 U qalilhom: Hu miktub: Dari
tissejjaħ dar it-talb; iżda intom għamiltuha għar tal-
ħallelin. 14 U resqu lejha il-għomja u l-għorog fit-tempju;
u fejjaqhom.

15 U meta l-qassisin il-kbar u l-iskribi raw il-ħwejjeġ
ta' l-għageb li għamel, u t-tfal iġħajtu fit-tempju, u jgħidu:
Osanna lil Bin David; għadbu wisq, 16 U qalulu: Tisma'
x'qegħdin iġħidu dawn? U qalilhom Ġesù: Iwa: qatt
ma qrajtu: Minn fomm it-tfal u t-trabi int saħħaħt it-tifhir?

17 U ħalliehom, u ħareġ barra mill-belt għal Betanja;
u baqa' hemm.

18 Issa fil-għodu hu u sejjer lura lejn il-belt, ħadu l-ġuħ.
19 U meta ra sigra tat-tin fit-triq, resaq lejha, u ma sab xejn
fiha, ħlief weraq, u qalilha: Qatt iżjed ma jsir frott
minnek għal dejjem. U minn dak il-ħin is-sigra tat-tin nixfet.
20 U meta d-dixxipli raw dan, staghgħbu, huma u jgħidu:
Kif f'daqqa waħda s-sigra tat-tin nixfet! 21 U wieġeb
Ġesù, u qalilhom: Tassew ingħidilkom: Jekk għandkom
fidi, u ma titħassbux, mhux biss tagħmlu dan li sar mis-
sigra tat-tin, iżda wkoll jekk tgħidu lil dil-muntanja:

Inqala', u xtehet fil-baħar; dan isir. 22 U kulma titolbu fit-talb, billi temmnu, taqilghu.

23 U meta daħal fit-tempju, resqu fejnu l-qassisin il-kbar u x-xjuħ tal-poplu hu u jgħallem, u qalu: Bis-setgħa ta' min tagħmel dawn il-ħwejjeg? U min tak dis-setgħa? 24 U wiegeb Ġesù u qalilhom: Jien ukoll insaqsikom ħaġa, li jekk tgħiduheli, jien ukoll ingħidilkom b'liema setgħa nagħmel dawn il-ħwejjeg: 25 Il-magħmudija ta' Ġwanni, mnejn kienet? mis-sema, jew mill-bnedmin? U huma tkellmu bejniethom, u bdew iġhidu: Jekk ingħidu: Mis-sema; iġhidilna: Għaliex mela ma emmintuħx? 26 Izda jekk ingħidu: Mill-bnedmin; nibzghu min-nies; għax kollha jzommu 'l Ġwanni bħala profeta. 27 U wiegbu 'l Ġesù, u qalu: Ma nistghux ingħidu. U qalilhom: Lanqas jien ma ngħidilkom b'liema setgħa nagħmel dawn il-ħwejjeg.

28 Izda x'jidhrilkom? Wiehed raġel kellu żewġ ulied; u resaq fejn l-ewwel wiehed, u qal: Ibni, mur aħdem illum fil-għalqa tad-dwieli tiegħi. 29 Dak wiegeb u qal: Ma rridx: izda wara nidem, u mar. 30 U resaq fejn it-tieni wiehed, u qal l-istess. U wiegeb u qal: Immur, Sinjur: u ma marx. 31 Liema minnhom it-tnejn għamel ir-rieda ta' missieru? Qalulu: L-ewwel wiehed. Ġesù qalilhom: Tassew ingħidilkom: Il-publikani u n-nisa tad-dinja jmorru qabilkom fis-saltna t'Alla. 32 Għax giekom Ġwanni fit-triq tal-ħaqq, u ma emmintuħx: izda l-publikani u n-nisa tad-dinja emmnuh: u intom, meta rajtu dan, ma ndimtux wara, biex temmnuh.

33 Isimghu parabbli oħra: Kien hemm wiehed sid dar, li ħawwel għalqa dwieli, u dawwarha b'ħajt, u ħaffer fiha magħsar, u bena torri, u qabbilha lill-bdiewa, u mar f'pajjiż fil-bogħod: 34 U meta qorob żmien il-frott, bagħat il-qaddejja tiegħu għand il-bdiewa, biex jieħdu l-frott tagħha. 35 U l-bdiewa qabdu l-qaddejja tiegħu, u lil wiehed sawtuh, u lil ieħor qatluh, u lil ieħor ħaġgruh. 36 Raġa' bagħat qaddejja oħra aktar minn ta' l-ewwel: u

għamlulhom l-istess. 37 Imma fl-aħħar baġtilhom lil ibnu, billi qal: Lil ibni juruh ġieh. 38 Izda l-bdiewa meta raw l-iben, qalu bejniethom: Dan hu l-werriet; ejjew, ha noqtluh, u nieħdu wirtu. 39 U qabduh, u xeħtuh barra mill-għalqa tad-dwieli, u qatluh. 40 Mela meta jiġi sid il-għalqa tad-dwieli, x'jagħmlilhom lil dawk il-bdiewa? 41 Qalulu: Jeqred bla ħniena lil dawk l-irġiel ħżiena, u jqabbel il-għalqa tad-dwieli tiegħu lill-bdiewa oħra, li jagħtuh il-frott fi żmienu.

42 Ġesù qalilhom: Qatt ma qrajtu fl-iskrittura: Il-ġebbla li ma redux il-bennejja, saret ras il-għareb: dan aġmil il-Mulej, u hu tal-għageb f'għajnejna? 43 Għalhekk inghidilkom: Is-saltna t'Alla tittieħed minn għandkom, u tingħata lill-ġens li jagħti l-frott minnha. 44 U kull min jaqa' fuq dil-ġebbla jitkisser: iżda fuq kull min taqa', titħnu trab.

45 U meta l-qassisin il-kbar u l-Fariżej semgħu l-parabbli tiegħu, għarfu li tkellem fuqhom.

46 Izda meta fittxew biex imiddu idejhom fuqu, beżgħu mill-ġemgħa tan-nies, għax kienu jżommuh bħala profeta.

22 U wieġeb Ġesù, u raġa' kelimhom bil-parabbli, u qal: 2 Is-saltna tas-smewwiet tixbah lil wieħed sultan, li għamel tiegħ lil ibnu. 3 U baġhat il-qaddejja tiegħu jsejħu l-mistednin għat-tiegħ: u ma redux jiġu. 4 Raġa' baġhat qaddejja oħra, billi qal: Għidu lill-mistednin: Araw, jien hejjejt il-mejda tiegħi: il-gniedes u l-maġħlufin tiegħi nqatlu, u kollox imħejji: ejjew għat-tiegħ. 5 Izda dawk ma ħabblux rashom, u telqu, min fir-razzett tiegħu, u min għan-negozju tiegħu: 6 U l-oħrajn żammew il-qaddejja tiegħu, u żebilħuhom, u qatluhom. 7 Imma meta s-sultan sama' dan, għadab; u baġhat is-suldati tiegħu, u qered lil dawk il-qattiela, u ħaraq il-belt tagħhom. 8 Imbaġhad qal lill-qaddejja tiegħu: It-tiegħ lest, iżda dawk li kienu misted-

nin ma kienx jisthoqqilhom. 9 Morru għalhekk f'solbien it-toroq, u lil kull min issibu, sejhulu għat-tieg. 10 U dawk il-qaddejja marru f'solbien t-toroq, u ġemghu flimkien lil kull min sabu, sew hżiena u kemm tajbin: u t-tieg imtela bil-mistednin. 11 U meta s-sultan daħal biex jara il-mistednin, ra hemm raġel li ma kellux fuqu libsa tat-tieg: 12 U qallu: Habib, kif ġejt hawn ġew meta ma għandikx libsa tat-tieg? U dak tbikkem. 13 Imbagħad qal is-sultan lill-qaddejja: Orbtulu idejh u saqajh, u ħuduh, u ixħtuh fid-dlam ta' barra; hemm ikun hemm biki u tgħažziż tas-snien. 14 Għax ħafna huma msejħin, iżda ftit huma magħżulin.

15 Marru mbagħad il-Fariżej, u tħaddtu bejniethom kif jonsbuh fi kliemu. 16 U bagħtulu d-dixxipli tagħhom ma' l-Erodjani, iġhidu: Mghallem, nafu li int wieħed li tħobb is-sewwa, u tgħallem it-triq t'Alla fis-sewwa, u lanqas għandek ħsiebek f'hadd: għax int ma tħarix lejn wiċċ il-bnedmin. 17 Għidilna mela: X'jidhirlek? Jiswa li tagħti ħaraġ lil Ċesri, jew le? 18 Iżda Ġesù għaraf il-ħażen tagħhom, u qal: Għaliex qegħdin iġġarbuni, ja ipokriti? 19 Uruni l-flus tal-ħaraġ. U huma ġibulu dinier. 20 U qalilhom: Ta' min hi dix-xbieha u l-kitba? 21 Qalulu: Ta' Ċesri. Imbagħad qalilhom: Roddu mela 'l Ċesri dak li hu ta' Ċesri; u 'l Alla dak li hu t'Alla. 22 Meta semgħu dal-kliem, stagħġbu, u ħallewh, u telqu.

23 Dak in-nhar stess resqu fejnu s-Sadduqin, li jġhidu li m'hemmx qawma mill-imwiet; u staqsewh, 24 Iġhidulu: Mghallem, Mosè qal: Jekk wieħed imut bla wlied, ħuh jiżżewweġ lil martu, u jwaqqaf nisel lil ħuh. 25 Issa kien hemm magħna sebat aħwa: u l-ewwel wieħed, meta żżewweġ mara miet; u billi ma kellux nisel, ħalla l-martu lil ħuh: 26 Hekk ukoll it-tieni, u t-tielet, sas-sebġha. 27 U wara kollha mietet ukoll il-mara. 28 Mela fil-qawma mill-imwiet mart min tkun hi mis-sebġha? għax kollha żżewġuha. 29 Ġesù wieġeb u qalilhom: Qegħdin tiżbaljaw, għax ma tafux l-iskrittura, u lanqas il-qawwa t'Alla. 30 Għax

fil-qawma mill-imwiet la jiżżewġu, u la jingħataw għaż-
żwieg, iżda huma bħall-angli fis-sema. 31 U fuq il-qawma
mill-imwiet, ma qrajtux dak li qalilkom Alla, li jgħid:
32 Jien hu Alla t'Abraham, u Alla ta' Izakk, u Alla ta'
Ġakobb? Alla mhux Alla tal-mejtin, iżda tal-ħajjin. 33 U
meta n-nies semgħu dan, stagħġbu bit-tagħlim tiegħu.

34 Imma l-Fariżej meta semgħu li kien sikket lis-
Sadduqin, ingemgħu flimkien. 35 Imbagħad wiehed minn-
hom, li kien avukat, għamillu mistoqsija, u hu u jgarrbu,
qallu: 36 Mgħallem, liema hu l-akbar kmandament fil-
ligi? 37 Qallu Ġesù: Hobb lill-Mulej Alla tiegħek
b'qalbek kollha, u b'ruġek kollha, u b'dehnek kollu.
38 Dan hu l-ewwel u l-akbar kmandament. 39 U bħal
dan hu t-tieni: Hobb il-proxxmu tiegħek bħalek innifsek.
40 F'dawn iż-żewġ kmandamenti qiegħda l-ligi u l-profeti.

41 Meta l-Fariżej ngemgħu flimkien, Ġesù staqsiehom,
42 Ighidilhom: X'taħsbu intom fuq Kristu? Bin min
hu? Qalulu: Bin David. 43 Qalilhom: Kif mela David
fl-ispirtu jsejjaħlu Mulej, billi jgħid: 44 Il-Mulej qal
lill-Mulejja: Oqghod fil-lemin tiegħi, sa ma nqiegħed
l-egħdewwa tiegħek b'mirfes riġlejk? 45 Jekk mela David
isejjaħlu Mulej, kif inhu ibnu? 46 U ħadd ma sata' jwiegħbu
kelma, lanqas ħadd ma kellu ħila minn dak in-nhar 'il
quddiem jistaqsih xejn iżjed.

23 Imbagħad Ġesù kellem lill-gemgħat tan-nies, u lid-
dixxipli tiegħu, 2 Billi qal: L-iskribi u l-Fariżej joqogħ-
du fuq is-sigġu ta' Mosè: 3 Harsu u għamlu mela kulma
jgħidulkom biex tħarsu; iżda la tagħmlux l-egħmejjel
tagħhom: għax ighidu, u ma jagħmlux. 4 Għax jorbtu
tagħbijiet tqal u li ma jistgħux jintrefgħu, u jgħabbuom
fuq spallejn il-bnedmin; iżda huma nfushom ma jridux
iqanqluhom b'wiehed mis-swaba tagħhom. 5 Iżda jagħmlu
l-egħmejjel kollha tagħhom biex jarawhom il-bnedmin:

iwessghu l-filatteri tagħhom, u jkabbru l-freneż ta' lbieshom, 6 U jhobbu l-ewwel postijiet fl-imwejjed, u l-ewwel siggijiet fis-sinagogi, 7 U t-tislim fis-swieq, u li jissejhu min-nies: Rabbi, Rabbi.

8 Izda intom la tissejhux Rabbi: għax wiehed hu l-Imghallem tagħkom, Kristu; u intom ilkoll aħwa. 9 U ssejhu l-ebda bniedem missierkom fuq l-art: għax wiehed hu Missierkom, li hu fis-smewwiet. 10 Lanqas tissejhu mgħallmin: għaliex wiehed hu l-Imghallem tagħkom, Kristu. 11 Izda dak li hu l-akbar fostkom ikun il-qaddej tagħkom. 12 U kull min jitgholla jitniżżel: u kull min jitniżżel jitgholla.

13 Izda jaħasra għalikom, skribi u Fariżej, ipokriti! Għaliex tagħlqu s-saltna tas-smewwiet quddiem il-bnedmin: għaliex intom stess ma tidhlux, u lanqas tħallu jidhlu lil dawk li jkunu deħlin. 14 Hażin għalikom, skribi u Fariżej, ipokriti! Għaliex tibilghu d-djar tar-romol, u b'turija tagħmlu talbiet twal: għalhekk tieħdu l-akbar kundanna. 15 Jaħasra għalikom, skribi u Fariżej, ipokriti! għaliex idduru baħar u art biex tagħmlu prożelita wiehed, u malli jkun sar, tagħmluh bin l-infern darbtejn iżjed minnkom.

16 Hażin għalikom, ja mexxejja għomja, li tgħidu: Kull min jaħlef bit-tempju, mhu xejn; iżda kull min jaħlef bid-deheb tat-tempju, jirtabat! 17 Ja boloh u għomja: għaliex liema hu l-akbar, id-deheb, jew it-tempju li jqaddes id-deheb? 18 U: Kull min jaħlef bl-artal, mhu xejn: iżda kull min jaħlef bl-imħiba li hi fuqu, hu ħati. 19 Ja boloh u għomja: għaliex liema hu l-akbar, l-imħiba, jew l-artal li jqaddes l-imħiba? 20 Min mela jaħlef bl-artal, jaħlef bih, u bil-ħwejjeġ kollha li huma fuqu. 21 U kull min jaħlef bit-tempju, jaħlef bih, u b'dak li jgħammar fih. 22 U min jaħlef bis-sema, jaħlef bit-tron t'Alla, u b'dak li qiegħed fuqu.

23 Jaħasra għalikom, skribi u Fariżej, ipokriti! għaliex intom tgħaxxru n-nagħniegħ u x-xibt u l-kemmun; u

ħallejtu l-akbar ħwejjeġ tal-ligi, il-ħaqq, il-ħniena, u l-fidi: dawn kien imisskom għamiltu, u ma tħallux lill-oħrajn mhux magħmulin. 24 Ja mexxejja għomja, li ssaffu nemusa, u tibilgħu ġemel.

25 Jaħasra għalikom, skribi u Fariżej, ipokriti! għaliex tnaddfu n-naħa ta' barra tal-kies u tad-dixx, iżda minn ġewwa huma mimlijin bis-serq u nuqqas ta' razna. 26 Ja Fariżew aghma, naddaf l-ewwel dak li hu minn ġewwa fil-kies u fid-dixx, biex barra tagħhom ikun nadif ukoll.

27 Jaħasra għalikom, skribi u Fariżej, ipokriti! għaliex intom tixbhu lill-oqbra mbajjda, li tassew minn barra jidhru sbieħ, iżda minn ġewwa huma mimlija bil-għadam ta' rġiel mejta, u b'kull faħx. 28 Hekk ukoll intom minn barra tidhru nies sewwa lill-bnedmin, iżda minn ġewwa intom mimlija bl-ipokresija u l-ħażen.

29 Jaħasra għalikom, skribi u Fariżej, ipokriti! għaliex intom tibnu l-oqbra tal-profeti, u żżejnu l-imdiefen tan-nies sewwa, 30 U tghidu: kieku għixna fi żmien misserijietna, ma konniex inkunu shab magħhom fid-demmm tal-profeti. 31 Għalhekk intom xhieda għalikom infuskom, li intom ulied dawk li qatlu l-profeti. 32 Imlew mela l-kejl ta' misserijietkom. 33 Ja sriep, ja nisel il-lifghat, kif tistgħu taħharbu mill-ħaqq ta' l-infern?

34 Għalhekk, ara, jien nibgħatilkom profeti, u għorrief, u skribi: u x'uħud minnhom intom toqtlu u ssalbu; u x'uħud minnhom issawtu fis-sinagogi tagħkom, u tippersegwitawhom minn belt għal belt: 35 Biex jiġi fuqkom id-demmm kollu tan-nies sewwa m'arċar fuq l-art, mid-demmm t'Abel raġel sewwa sad-demmm ta' Żakkarija bin Barakija, li qtiltu bejn it-tempju u l-artal. 36 Tassew ingħidilkom: Għad jiġu dawn il-ħwejjeġ kollha fuq dan in-nisel.

37 Ja Ġerusalem, Ġerusalem, int li toqtol il-profeti, u tħaġġar lil dawk li jinbagħtulek, kemm-il darba ridt nigma' lil uliedek flimkien, bħalma tiġieġa tiġbor il-flieles tagħha taħt ġwinħajha, u inti ma ridtx! 38 Ara, darkom tibqagħl-

kom herba. 39 Ghax inghidilkom: Ma tarawnix minn issa 'l quddiem, sa ma tghidu: Imbierrek dak li gejj f'isem il-Mulej.

24 U hareg Gesu, u telaq mit-tempju: u resqu lejha id-dixxipli tieghu biex juruh il-bini tat-tempju. 2 U qalilhom Gesu: Tarawx dawn il-hwejjeg kollha? Tassew inghidilkom: Ma tithalliex hawn gebra fuq oħra, li ma tiggarrafx.

3 U hu u qiegħed fuq il-gholja taż-Zebbug, id-dixxipli resqu fejnu bil-mohbi, ighidu: Ghidilna, meta jigru dawn hwejjeg? u x'ikun il-ghelm tal-migja tiegħek, u ta' tmiem id-dinja?

4 U wiegeb Gesu, u qalilhom: Araw li hadd ma jqarraq bikom. 5 Ghax jigu hafna f'ismi jghidu: Jien hu Kristu; u jqarrqu b'hafna. 6 U tisimghu bi gwerer, u bi xnighat ta' gwerer: araw li ma tithawdux: ghax dan kollu jahtieg jigri, izda għad mhux it-tmiem. 7 Ghax gens iqum kontra gens, u saltna kontra saltna: u jkun hemm guħ, u pesta, u theżżiż ta' l-art f'hafna postijiet. 8 Dawn kollha huma l-bidu tal-wegħat.

9 Imbagħad jagħtukom biex tinħaqru, u joqtlukom: u tinbagħdu minħabba f'ismi minn kull gens. 10 U mbagħad hafna jitfixklu, u jittradixxu lil xulxin, u jobogħdu lil xulxin. 11 U hafna profeti foloz iqumu, u jqarrqu b'hafna. 12 U ghax l-hazen jizdied, tibred l-imħabba ta' hafna whud. 13 Izda dak li jdum sa l-aħħar, isalva. 14 U dan l-evanġelju tas-saltna jixxandar mad-dinja kollha bħala xhieda lill-ġnus kollha; imbagħad jigi t-tmiem.

15 Għalhekk meta taraw il-ghajb tal-herba, li fuqha tkellem il-profeta Daniel, qiegħda fil-lok imqaddes (ħa jifhem min jaqra:) 16 Imbagħd halli jaharbu dawk li jkunu fil-Lhudija għall-muntanji: 17 U dak li jkun fuq il-bejt halli ma jinzilx biex jieħu xi haġa minn daru: 18 U dak li jkun fil-għalqa halli ma jargax lura biex jieħu hwejġu.

19 U jaħasra għan-nisa tqal, u għal dawk li jreddgħu f'dawk il-jiem! 20 Itolbu li l-ħarba tagħkom ma tkunx fix-xitwa, lanqas nhar ta' Sibta: 21 Għax imbaggħad ikun hemm nicket kbir, li bħalu ma kienx mill-bidu tad-dinja s'issa, le, lanqas ikun hemm. 22 U jekk dawk il-jiem ma jkunux qsaru, ebda bniedem ma jsalva: iżda minħabba l-maħturin dawk il-jiem jiqsaru.

23 Imbagħad jekk xi bniedem iġhidilkom: Ara, hawn, jew hemm, hu Kristu: la temmnux dan. 24 Għax iqumu Kristijiet foloz, u profeti foloz, u juru għeljem kbar u għegubijiet; biex, jekk jista' jkun, iqarrqu bil-maħturin ukoll. 25 Ara, jien għidtilkom minn qabel. 26 Jekk mela jgħidulkom: Ara, qiegħed fid-deżert; la toħrogħux; ara, qiegħed fil-kmamar ta' ġewwa; la temmnux dan. 27 Għax bħal ma l-berqa tiġi mil-lvant, u tidher ukoll mill-punent; hekk ukoll tkun il-miġja ta' Bin il-bniedem. 28 Għax kull fejn ikun hemm il-ġisem mejjet, hemm l-ajkli jkunu miġ-muġħin flimkien.

29 Minnufih wara n-nicket ta' dawk il-jiem ix-xemx tiddallam, u l-qamar ma jagħtix id-dawl tiegħu, u l-kwiekeb jaqgħu mis-sema, u l-qawwiet tas-smewwiet jitheżżu: 30 U mbaggħad jidher il-għelm ta' Bin il-bniedem fis-sema: u mbaggħad it-tribujiet kollha ta' l-art jolfqu, u jaraw Bin il-bniedem ġej fis-sħab tas-sema b'qawwa u gloriya kbira. 31 U jibgħat l-anġli tiegħu b'ħoss kbir ta' tromba, u jiġbru flimkien il-maħturin tiegħu mill-erbat irjieħ, minn tarf sa tarf tas-sema.

32 Issa mis-siġra tat-tin itgħallmu parabbli: Meta l-fergħa tagħha tkunu għadha tarija, u toħroġ il-weraq, tafu li s-sajf ikun qorob: 33 Hekk ukoll intom, meta taraw dawn il-ħwejjegħ kollha, kunu afu li qiegħed fil-qrib: fil-bibien. 34 Tassew iingħidilkom: Dan in-nisel ma jgħaddix, sa ma jseħħu dawn il-ħwejjegħ kollha. 35 Is-sema u l-art iġħaddu, iżda kliemi ma jgħaddix.

36 Imma dak il-jum u dik is-siegħa ma jafhom ebda

bniedem, le, lanqas l-angli tas-sema, hliet Missieri wahdu. 37 Izda bhal ma kien fi zmien Noè, hekk tkun ukoll il-migja ta' Bin il-bniedem. 38 Ghax bhalma f'dawk il-jiem ta' qabel id-dilluvju kienu jieklu u jixorbu, jizzewgu u jinghataw għaż-żwieġ, sal-jum li fih Noè daħal fl-arka, 39 U ma kenux jafu sa ma gie d-dilluvju, u hadhom ilkoll; hekk ukoll tkun il-migja ta' Bin il-bniedem. 40 Imbagħad tnejn ikunu fil-għalqa; il-wieħed jittieħed, u l-ieħor jithalla. 41 Żewg nisa jkunu jithnu fil-mithna; il-wahda tittieħed, u l-oħra tithalla. 42 Ishru mela: ghax ma tafux f'liema siegħa għandu jigi l-Mulej tagħkom. 43 Izda kunu afu dan: Li kieku sid id-dar kien jaf f'liema sahra kellu jigi l-halliel, kien jishar, u ma kienx jhalli daru tinfetaħ. 44 Għalhekk intom ukoll kunu mhejjijin: ghax fis-siegħa li ma taħsbux fiha jigi Bin il-bniedem.

45 Min mela hu qaddej fidil u għaqli, li sidu qiegħdu fuq in-nies tad-dar tiegħu, biex jagħtihom l-ikel fil-waqt? 46 Imbierek dak il-qaddej, li meta jigi sidu jsibu jagħmel hekk. 47 Tassew ingħidilkom: Iqiegħdu fuq gidu kollu. 48 Izda u jekk dak il-qaddej hażin igħid f'qalbu: Sidi jiddawwar ma jigi; 49 U jibda jsawwat lill-qaddejja shabu, u jiekol u jixrob mas-skaren; 50 Jigi sid dak il-qaddej f'jum li ma jistenniehx, u f'siegħa li ma jafx, 51 U jqattgħu f'biççtejn, u jagħtih sehmu ma' l-ipokriti: hemm jkun hemm biki u tghazziż tas-snien.

25 Imbagħad is-saltna tas-smewwiet tkun tixbah lil ghaxar xebbiet, li hadu l-imsiebaħ tagħhom, u hargu biex jiltaqqgħu ma' l-għarus. 2 U hamsa minnhom kienu għaqlin, u hamsa kienu boloh. 3 Dawk li kienu boloh hadu l-imsiebaħ tagħhom, u ma hadux żejt magħhom: 4 Izda l-għaqlin hadu ż-żejt fil-kwies tagħhom ma' l-imsiebaħ tagħhom. 5 Waqt li l-għarus iddawwar, kollha tniegħsu u raqdu. 6 U f'nofs il-lejl kien hemm għajta: Ara, il-għarus

gej; ohorgu biex tilqghuh. 7 Imbagħad dawk ix-xebbiet kollha qamu, u hejjew l-imsiebaħ tagħhom. 8 U l-boloh qalu lill-għaqlin: Agh̃tuna miż-żejt tagħkom, għax l-imsiebaħ tagħna ntfew. 9 Izda wiegħbu l-għaqlin, billi qalu: Mhux hekk; li ma jmurx ma jkunx hemm biżżejjed għalina u għalikom: izda morru aħjar għand il-bejjiegha, u ixtru għalikom. 10 U fil-waqt li marru jixtru, gie l-għarus; u dawk li kienu lesti daħlu għewwa miegħu għat-tieg: u l-bieb ingħalaq. 11 Wara għew ukoll ix-xebbiet l-oħra jgħidu: Ja Sid, ja Sid, ifthilna. 12 Imma hu wiegħeb u qal: Tassew ingħidilkom: Ma nafkomx.

13 Ishru mela, għaliex ma tafux la l-jum u lanqas s-siegħa li fiha jiġi Bin il-bniedem.

14 Għax is-saltna tas-smewwiet hi bħal meta bniedem li kien sejjer f'pajjiż fil-bogħod sejjah lill-qaddejja tiegħu, u rħielhom gidu f'idejhom. 15 U lil wiehed taħ hames talenti, u lil ieħor tnejn, u lil ieħor wiehed: lil kull wiehed skond il-ħila tiegħu; u minnufih baqa' sejjer fil-vjaġġ tiegħu. 16 Imbagħad dak li ħa l-hames talenti mar u ħaddimhom, u qala' hames talenti oħra. 17 U l-istess dak li kien ħa tnejn, hu wkoll qala' tnejn oħra. 18 Imma dak li kien ħa wiehed mar u ħaffer fl-art, u ħeba l-flus ta' sidu.

19 Wara ħafna żmien sid dawk il-qaddejja gie, u għamel il-kontijiet magħhom. 20 U resaq dak li kien ħa l-hames talenti u gieb hames talenti oħra, ighidlu: Ja Sid, int tajtni hames talenti: ara, jien qlajt barra minnhom hames talenti oħra. 21 Qallu sidu: Offi għalik, ja qaddej tajjeb u fidil: int kont fidil fi ftit ħwejjeg, jien nagh̃mlek sid fuq ħafna ħwejjeg: idħol fil-ferħ ta' sidek. 22 Resaq ukoll dak li kien ħa ż-żewġ talenti, u qal: Ja sid, inti tajtni żewġ talenti: ara, jien qlajt żewġ talenti oħra barra minnhom. 23 Sidu qallu: Offi għalik, qaddej tajjeb u fidil; int kont fidil fi ftit ħwejjeg; jien nagh̃mlek sid fuq ħafna ħwejjeg: idħol fil-ferħ ta' sidek.

24 Imbagħad resaq ukoll dak li kien ħa talent wiehed u qal: Ja sid, jien naf li int raġel imqit, taħsad fejn ma

żrajtx, u tiġma' fejn ma xerridtx: 25 U jien bżajt, u mort
ħbejt it-talent tiegħek fl-art: ara, hawn għandek dak li hu
tiegħek. 26 Wieġeb sidu u qallu: Ja qaddej ħażin u
għażżien, kont taf li jien naħsad fejn ma żrajtx, u niġbor
fejn ma xerridtx: 27 Int kellek mela tpoġġi flusi mal-
bankiera, u mbaġħad mal-miġja tiegħi jien kont nieħu bl-
imġax dak li hu tiegħi. 28 Ħudulu mela t-talent, u aġtuh
lil dak li għandu l-għaxar talenti. 29 Għax lil kull min
għandu jingħatalu, u jkollu b'irfus: imma minn għand dak
li m'għandux jittieħed dak li għandu wkoll. 30 U ixhtu
l-qaddej li ma jiswiex fid-dlamijiet ta' barra: hemm ikun
hemm biki u tgħażżiż tas-snien.

31 Meta Bin il-bniedem jiġi fil-glorja tiegħu, u l-angli
mqaddsa kollha miegħu, imbaġħad joqgħod fuq it-tron
tal-glorja tiegħu: 32 U jingabru quddiemu l-ġnus kollha:
u jifridhom minn xulxin, bħalma r-ragħaj jifred in-nghaġ
mill-gidjien: 33 U jqieghed in-nghaġ fil-lemin tiegħu,
u l-gidjien fix-xellug.

34 Imbaġħad iġħid is-Sultan lil dawk li jkunu fil-lemin
tiegħu: Ejjew, ja mberkin ta' Missieri, irtu s-saltna mħejjija
għalikom mit-tisjis tad-dinja: 35 Għax kelli l-ġuħ, u tajtuni
niekol: kelli l-għatx, u tajtuni nixrob: barrani kont, u
lqajtuni: 36 Għarwien, u libbistuni: marid kont, u żor-
tuni: fil-ħabs kont, u ġejtu tarawni.

37 Imbaġħad iweġbuh in-nies sewwa, billi jgħidu: Mulej,
meta rajniek bil-ġuħ, u tmajniek, jew bil-għatx, u sqejniek?
38 Meta rajniek barrani, u lqajniek? jew għarwien, u
libbisniek? 39 U meta rajniek marid, jew fil-ħabs, u ġejna
għandek?

40 U s-Sultan iwieġeb u jgħidilhom: Tassew ingħidil-
kom: Kull meta għamiltu dan ma' l-iżgħar wieħed minn
dawn ħuti, intom għamiltuh miegħi.

41 Imbaġħad iġħid ukoll lil dawk li jkunu fuq ix-xellug:
Morru minn fejni, ja mishutin, fin-nar ta' dejjem, imħejji
għax-xitan u l-angli tiegħu: 42 Għax kelli l-ġuħ, u ma

tajtunix niekol: kelli l-għatx, u ma tajtunix nixrob: 43 Barrani kont, u ma lqajtunix: għarwien, u ma libbistunix; marid, u fil-ħabs, u ma żortunix.

44 Imbagħad iwegħbuh huma wkoll, billi ighidu: Mulej, meta rajniek bil-guħ, jew bil-għatx, jew barrani, jew għarwien, jew marid, jew fil-ħabs, u ma waqafniex miegħek? 45 Imbagħad iwieġeb ighidilhom: Tassew inghidilkom: Kull meta ma għamiltux dan ma' l-iżgħar minn fost dawn, ma għamiltuhx miegħi. 46 U dawn imorru fil-kastig ta' dejjem; iżda n-nies sewwa fil-ħajja ta' dejjem.

26 U gara, meta Ġesù spiċċa dawn it-taħditiet kollha, illi qal lid-dixxipli tiegħu: 2 Tafu li wara jumejn hi l-festa ta' l-għid, u Bin il-bniedem ikun ittradut biex ikun imsallab.

3 Imbagħad ingabru flimkien il-qassisin il-kbar, u l-iskribi, u x-xjuħ tal-poplu, fil-palazz tal-qassis il-kbir, li kien jismu Qajfas. 4 U tħaddtu kif jistgħu jaqbd u bil-qerq 'il Ġesù, u joqtluh. 5 Iżda qalu: Mhux nhar il-festa, li ma ikunx hemm xi rewwixta fost il-poplu.

6 Issa meta Ġesù kien fil-Betanja, fid-dar ta' Xmun l-imġiddem, 7 Resqet fejnu mara li kellha qarraba ta' l-alabastru b'żejt tal-fwieħa li jiswa wisq, u sawbitu fuq rasu hu u jiekol. 8 Iżda meta d-dixxipli tiegħu raw dan, għadbu, billi qalu: Għaliex dal-ħela? 9 Għax daż-żejt tal-fwieħa sata' jinbiegħ wisq għali, u jingħata lill-foqra.

10 Meta Ġesù għaraf dan, qalilhom: Għaliex qegħdin iddejqu lill-mara? Iadarba għamil tajjeb għamlet miegħi. 11 Għax intom għandkom il-foqra dejjem magħkom; iżda mhux dejjem għandkom lili. 12 Għax meta sawbet daż-żejt tal-fwieħa fuq ġismi, għamlitu għad-difna tiegħi. 13 Tassew inghidilkom: Kull fejn jixxandar dan l-evangelju fid-dinja kollha, hemm ukoll dak li għamlet dil-mar, jingħad fuqha bħala tifikira tagħha.

14 Imbagħad wieħed mit-tnax, jismu Ġuda Iskarjota,

mar għand il-qassisin il-kbar, 15 U qalilhom: Xi tridu tagħtuni, u jien nagħtihulkom f'idejkom? U wiżnulu tletin biċċa tal-fidda. 16 U minn dak il-ħin beda jfittex il-waqt kif jittradih.

17 Issa fl-ewwel jum ta' l-ażżmi d-dixxipli ġew għand Ġesù jgħidulu: Fejn trid li nhejjulek biex tiekol il-għid? 18 U qal: Morru l-belt għand wieħed, u għidulu: L-Imghallem igħid: Żmieni qorob; għandek nagħmel il-għid mad-dixxipli tiegħi. 19 U d-dixxipli għamlu bħalma Ġesù amarhom; u hejjew il-għid. 20 Issa meta sar fil-ghaxija, qagħad fuq il-mejda mat-tnax-il dixxiplu tiegħu. 21 U huma u jieklu, qal: Tassew ingħidilkom, li wieħed minnkom għandu jittradini. 22 U sogħobbihom wisq; u kull wieħed beda jgħidlu: Jaqaw jien, Mulej? 23 U wieġeb u qal: Dak li jbill b'idu miegħi fid-dixx jittradini: 24 Bin il-bniedem imur kif inhu miktub fuqu: iżda jaħasra għal dak il-bniedem li minnu Bin il-bniedem hu ittradut! Aħjar kien ikun għal dak il-bniedem li kieku ma twelidx. 25 Imbagħad Ġuda, li ittradih, wieġeb u qal: Jaqaw jien, Mghallem? Qallu: Inti għidt.

26 U huma u jieklu, Ġesù ħa l-ħobż u bierku, u qasmu, u tah lid-dixxipli, u qal: Hudu, kulu; dan hu ġismi. 27 U ħa l-kies, u iżżahajr, u tahlhom, hu u jgħid: Ixorbu lkoll minnu; 28 Għax dan hu demmi tat-testament il-ġdid, li hu mxerred għal ħafna għall-maħfra tad-dnubiet. 29 Iżda jien ingħidilkom: Minn issa 'l quddiem ma nixrobx minn dal-frott tad-dilja, sa dak in-nhar meta nixorbu ġdid magħkom fis-saltna ta' Missieri.

30 U wara li għannev innu, ħargu għall-gholja taż-Żebbuġ. 31 Imbagħad qalilhom Ġesù: Intom ilkoll titfixklu min-ħabba fija l-lejla: għax hu miktub: Insawwat ir-ragħaj, u n-nghaġ tal-merħla jixterdu. 32 Iżda wara li nqum, immur qabilkom fil-Galilija. 33 Iżda Pietru wieġeb, u qallu: Jekk ilkoll jitfixklu minħabba fik, jien qatt ma nitfixkel. 34 Qallu Ġesù: Tassew ingħidlek, li dal-lejl, qabel

ma jidden s-serduq, tiċhadni tliet darbiet. 35 Qallu Pietru: Ukoll kieku kelli mmut miegħek, ma niċhdikx. L-istess ukoll qalu d-dixxipli kollha.

36 Imbagħad Ġesù gie magħhom f'qasam jismu Ġet-semani, u qal lid-dixxipli: Oqogħdu hawn, sakemm immur hemm u nitlob. 37 U ħa miegħu 'l Pietru, u liż-żewġ ulied Żebedew, u beda jitnikket, u jiddejjaq wisq. 38 Qalilhom imbagħad: Imnikkta wisq ruġi; għall-mewt; ibqgħu hawn, u ishru miegħi. 39 U mar 'il quddiem ftit, u waqa' għall-wiċċu, u talab, billi qal: Ja Missieri, jekk jista' jkun, ħa jitwarrab minni dal-kies: iżda mhux kif irrid jien, imma kif trid int. 40 U gie fejn id-dixxipli, u sabhom reqdin, u qal 'il Pietru: Kif, ma stajtux tishru siegħa miegħi? 41 Ishru, u jtolbu, biex ma tidhlux fit-tigrib: tassew l-ispirtu mħejji, iżda l-ġisem dghajjef. 42 Raġa' mar it-tieni darba, u talab, billi qal: Ja Missieri, jekk dal-kies ma jistax iġhaddi minni, bla ma nixorbu, ħa tkun magħmula r-rieda tiegħek. 43 U gie u raġa' sabhom reqdin: għaliex għajnejhom kienu mtaqqlin. 44 U ħalliehom, u raġa' mar, u talab it-tielet darba, billi qal l-istess kliem. 45 Imbagħad gie fejn id-dixxipli tiegħu, u qalilhom: Orqdu issa, u ħudu l-mistrieħ tagħkom: ara, qorbot is-siegħa, u Bin il-bniedem jingħata f'idejn il-midin-bin. 46 Qumu, ejjew immorru: ara dak li ittradini wasal.

47 U fil-waqt li kien għadu jitkellem, ara, Ġuda, wiehed mit-tnax, gie, u miegħu ġemgħa kbira ta' nies bis-sjuf u bl-oħtra, mill-qassisin il-kbar u x-xjuħ tal-poplu. 48 Issa dak li ittradih tahom għelm, billi qalilhom: Dak li jien inbus, hu dak stess: żommuh tajjeb. 49 U malajr resaq lejn Ġesù, u qal: Is-sliem għalik, Mgħallem; u biesu. 50 U qallu Ġesù: Habib, għalfejn ġejt? Imbagħad resqu, u meddew idejhom fuq Ġesù, u ħaduh.

51 U, ara, wiehed minnhom li kienu ma' Ġesù medd idu, u silet sejfu, u ta daqqa lil wiehed mill-qaddejja tal-qassis il-kbir, u qatagħlu widintu. 52 Qallu mbagħad Ġesù: Arġa' qiegħed sejfek f'postu; għax dawk kollha li jaqbd

s-sejf jintilfu bis-sejf. 53 Taħseb int li jien ma nistax issa nitlob lil Missieri, u issa stess jibgħatli iżjed minn tnax-il legjun ta' angli? 54 Iżda kif mela sseħħ l-iskrittura, li hekk jaħtieg isir? 55 F'dak il-ħin qal Ġesù lill-ġmieghi tan-nies: Hriġtu donkom kontra xi ħalliel bis-sjuf u bl-oħtra biex teħduni? Jien kont noqgħod kuljum fit-tempju ngħallem, u ma ħadtunx. 56 Iżda dan kollu ġara, biex isseħħ l-iskrittura tal-profeti. Imbagħad id-dixxipli kollha ħallewh, u ħarbu.

57 U dawk li kienu qabdu 'l Ġesù ħaduh għand Qajfas il-qassis il-kbir, fejn l-iskribi u x-xjuħ kienu migmugħin. 58 Imma Pietru mar warajh mill-bogħod sal-palazz tal-qassis il-kbir, u daħal ġewwa, u qagħad mal-qaddejja, biex jara t-tmiem.

59 Issa l-qassisin il-kbar, u x-xjuħ, u l-kunsill kollu, bdew ifittxu xhieda qarrieqa kontra Ġesù, biex jagħtuh il-mewt; 60 U ma sabu 'l ħadd: iwa, għalkemm ħafna xhud qarrieqa ġew, ma sabu 'l ħadd. Fl-aħħar ġew żewġ xhud qarreqin. 61 U qalu: Dal-bniedem qal: Jien nista' nħott it-tempju t'Alla, u nibnih fi tlitt ijiem.

62 U l-qassis il-kbir qam bil-wieqfa, u qallu: Ma twieġeb xejn? X'inhu dan li dawn qegħdin jixhdu kontra tiegħek? 63 Iżda Ġesù baqa' sieket. U l-qassis il-kbir wieġeb u qallu: Nitolbok għal Alla l-ħaj, li tgħidilna jekk intix il-Kristu, l-Iben t'Alla. 64 Qallu Ġesù: Inti għidt: madankollu ngħidilkom li mil-lum 'il quddiem taraw Bin il-bniedem qiegħed fil-lemin tas-setgħa, u ġej fuq is-shab tas-sema.

65 Imbagħad il-qassis il-kbir ċarrat ħwejġu, hu u jgħid: Dagħa: x'għandna bżonn iżjed ta' xhud? Ara, issa intom smajtu d-dagħwa tiegħu. 66 X'jidhrilkom? U dawk wieġbu u qalu: Jistħoqqlu l-mewt. 67 Imbagħad besqulu f'wiċċu, u tawh bil-ponn; u oħrajn tawh bil-ħarta, 68 Huma u jgħidu: Ja Kristu, obsrolna: min hu dak li sawtek?

69 Issa Pietru kien qiegħed barra fil-palazz: u resqet fejnu

qaddejja, tghid: Int kont ma' Ġesù l-Galilew. 70 Imma hu ċaħad quddiem kulħadd, billi qal: Ma nafx x'inti tghid. 71 U meta ħareġ fil-logġa, qaddejja oħra ratu, u qalet lil dawk li kienu hemm: Dan ukoll kien ma' Ġesù ta' Nażżaret. 72 U raġa' ċaħad b'ħalfa: Ma nafux lil dal-bniedem. 73 U wara ftit resqu lejħ dawk li kienu qegħdin hemm, u qalu 'l Pietru: Tassew, int ukoll wieħed minnhom; għax kliemek jikxfek. 74 Imbagħad beda jishet u jaħlef, billi qal: Ma nafux lil dak il-bniedem. U minnufih idden is-serduq. 75 U Pietru ftakar fil-kelma ta' Ġesù, li kien qallu: Qabel ma jidden is-serduq, tiċħadni tliet darbiet. U ħareġ barra, u beka biki ta' l-imrar.

27 Meta sebaħ, il-qassisin il-kbar kollha u x-xjuħ tal-poplu, ftieħmu bejniethom kontra Ġesù biex joqtluh:

2 U meta rabtuh, ħaduh, u tawh f'idejn Ponzju Pilatu l-gvernatur.

3 Imbagħad Ġuda, li ittradih, meta ra li kien ikkundannat, nidem, u raġa' ġieb it-tletin biċċa tal-fidda lill-qassisin il-kbar u lix-xjuħ, 4 Billi qal: Dnibt billi ittradejt demm bla ħtija. Izda huma qalu: Aħna x'nindaħlu? Dak arah int. 5 U xeħet it-tletin biċċa tal-fidda fit-tempju, u telaq, u mar u tgħallaq. 6 U l-qassisin il-kbar ħadu t-tletin biċċa tal-fidda, u qalu: Ma jiswiex li nqegħduhom fit-teżor, għax huma l-prezz tad-demm. 7 U ftieħmu bejniethom, u xtraw bihom il-għalqa ta' wieħed jaħdem il-fuħħar, biex jidfnu l-barranin fiha. 8 Għalhekk dik il-għalqa għadha msejħa sal-lum: Il-għalqa tad-demm. 9 Imbagħad seħħ dak li qal il-profeta Ġeremija, li jgħid: U ħadu t-tletin biċċa tal-fidda, il-prezz ta' dak li kien ipprezzat, u li wlied Izrael kienu ipprezzaw; 10 U tawhom għall-għalqa ta' dak li jaħdem il-fuħħar, kif il-Mulej qabbadni.

11 U Ġesù qagħad wieqaf quddiem il-gvernatur: u l-gvernatur staqsieh, billi qal: Int is-Sultan tal-Lhud? u

qallu Ġesù: Int qiegħed tghid. 12 U meta xlewh il-qassisin il-kbar u x-xjuħ, ma wieġeb xejn. 13 Imbagħad Pilatu qallu: Mintix tisma' kemm ħwejjeġ qegħdin jixhdu kontra tiegħek? 14 U ma wieġbu għall-ebda kelma: hekk li l-gvernatur stagħġeb wisq.

15 Issa l-gvernatur f'dik il-festa kien imdorri jitlaq ħabsi lin-nies, lil dak li kienu jridu huma. 16 U kellhom f'dak iż-żmien ħabsi magħruf, jismu Barabba. 17 Għalhekk meta ngabru flimkien, Pilatu qalilhom: Lil min tridu li nitilqilkom? Lil Barabba, jew lil Ġesù li jgħidulu Kristu? 18 Għax kien jaf li kienu tawhulu għall-ghira.

19 Meta qagħad fuq is-siggu tal-ħaqq, martu bagħtet tghidlu: M'għandikx ikollok x'taqsam ma' dak ir-raġel ġust: għax jien batejt wisq illum f'ħolma minħabba fih. 20 Izda l-qassisin il-kbar u x-xjuħ dawru l-ġemgħa tan-nies biex jitolbu għal Barabba, u jeqirdu l' Ġesù. 21 Il-gvernatur wieġeb u qalilhom: Lil min mit-tnejn tridu li nitilqilkom? Qalu: Barabba.

22 Pilatu qalilhom: X'nagħmel mela b'Ġesù li jgħidulu Kristu? Qalu lkoll: Ha jkun imsallab. 23 U l-gvernatur qal: Għaliex, x'deni għamel? Imma huma aktar bdew igħajtu, billi jgħidu: Ha jkun imsallab. 24 Meta Pilatu ra li ma jista' jagħmel xejn, imma aktarx li kienet qiegħda tqum għagħa, ħa l-ilma, u ħasel idejh quddiem il-ġemgħa tan-nies, hu u jgħid: Jien m'għandi ebda ħtija fid-demmi ta' dar-raġel ġust; araw intom. 25 Imbagħad in-nies kollha wieġbu, u qalu: Demmu fuqna, u fuq uliedna.

26 Imbagħad telqilhom 'il Barabba: u wara li sawwat 'l Ġesù, tah biex ikun imsallab.

27 Imbagħad is-suldati tal-gvernatur ħadu 'l Ġesù fil-pretorju, u ġemgħu madwaru il-qatgħa kollha tas-suldati. 28 U neżżgħuh, u qiegħdu fuqu kappa tal-porpra. 29 U wara li dafru kuruna tax-xewk, qegħduha fuq rasu, u qasba f'idu l-leminja: u niżlu għarkobbtejhom quddiemu, u daħku bih, huma u jgħidu: Is-sliem, Sultan tal-Lhud!

30 U besqu fuqu, u ħadu l-qasba, u sawtuh fuq rasu.
31 U wara li ddieħku bih neħħew minn fuqu l-kappa, u libbsuh ħwejġu, u ħaduh biex isalbuh.

32 U huma u ħerġin, sabu raġel minn Qireni, jismu Xmun: lilu ġieġħlu jarfa' s-salib. 33 U meta waslu f'post iġħidulu Golgota, jġifieri, post il-qorriegħa, 34 Tawh jixrob ħall imħallat bl-imrar: u meta daqu, ma riedx jixrob.

35 U sallbuh u qasmu ħwejġu, billi lagħbuhom bix-xorti: biex iseħħ dak li ntqal mill-profeta: Qasmu ħwejġi bejniethom, u fuq ħwejġi tefġhu x-xorti. 36 U qagħdu bil-qieġħda hemm iġħassulu; 37 U qegħdulu miktuba fuq rasu l-ħtija tieġħu: DAN HU ĠESÙ SULTAN IL-LHUD. 38 Imbagħad kienu imsallbin mieġħu żewġ ħallelin, wieħed fil-lemin, u wieħed fix-xellug. 39 U dawk li kienu jgħaddu kienu jgħajruh, huma u jċaqilqu rashom, 40 U jgħidu: Int li tħott it-tempju, u tibnih fi tlitt ijiem, salva lilek innifsek. Jekk int l-Iben t'Alla, inżel mis-salib. 41 Hekk ukoll il-qassisin il-kbar kienu jiddieħku bih, ma' l-iskribi u max-xjuħ, u jgħidu: 42 Salva oħrajn; lilu nnifsu ma jistax isalva. Jekk hu s-Sultan ta' Izrael, ħa jinżel issa mis-salib, u nemmnuh. 43 Hu fada f'Alla; ħa jeħilsu issa, jekk iridu: għax hu qal: Jien l-Iben t'Alla.

44 Il-ħallelin ukoll, li kienu mislubin mieġħu, żebilħuh.

45 Issa mis-sitt sieġħa kien hemm dlamijiet fuq l-art kollha sad-disa' sieġħa. 46 U madwar id-disa' sieġħa Ġesù għajjat b'leħen qawwi, billi qal: Eli, Eli, lama sabachthani? li tfisser: Alla tieġħi, Alla tieġħi, għaliex ħallejtni? 47 X'uhud milli kienu qegħdin hemm, meta semgħu dan, qalu: Dal-bniedem qieġħed isejjaħ 'l Elija. 48 U minnufih wieħed minnhom ġera, u ħa sponża, u mlieha bil-ħall, u qieġħdha fuq qasba, u tah jixrob. 49 L-oħrajn qalu: Stenna: ħa naraw jekk jġix Elija jsalvah.

50 Ġesù, wara li raġa' għajjat b'leħen qawwi, radd ruħu. 51 U, ara, l-istar tat-tempju ċċarrat f'biċċtejn minn fuq s'isfel, u l-art theżżeżet, u l-blata inferaq; 52 U l-oqbra

nfethu; u hafna iġsma tal-qaddisin li kienu reqdin qamu. 53 U hargu mill-oqbra wara l-qawmien tiegħu, u daħlu fil-belt imqaddsa, u deħru lil hafna. 54 Issa meta ċ-ċenturjun, u dawk li kienu miegħu jgħassu 'l Ġesù, raw it-thežhiż ta' l-art, u l-ħwejjeg li kienu ġraw, bežgħu wisq, u qalu: Tassew dan kien l-Iben t'Alla.

55 U kien hemm hafna nisa fil-bogħod jaraw, li kienu ġew wara Ġesù mill-Galilija, biex jieqfu miegħu: 56 Fosthom kienet Marija Maddalena, u Marija omm Ġakbu u Ġożè, u omm ulied Žebedew. 57 X' ħin sar fil-ġħaxija, ġie raġel ġhani minn Arimatija, jismu Ġużep, li kien hu wkoll dixxiplu ta' Ġesù: 58 Dan mar ġhand Pilatu, u talab il-ġisem ta' Ġesù. Imbagħad Pilatu amar li l-ġisem ta' Ġesù jingħata. 59 U meta Ġużep ħa l-ġisem, geżwru f'biċċa tal-ġħażel nadifa. 60 U qiegħdu fil-qabar ġdid tiegħu stess; li kien ħaffer fil-blat: u gerbeb ġebbla kbira quddiem il-bieb tal-qabar, u telaq. 61 U kien hemm Marija Maddalena, u Marija l-oħra, bil-qiegħda biswit il-qabar.

62 Issa l-ġħada, li kien wara l-jum tat-tħejjija, il-qassisin il-kbar u l-Fariżej ġew flimkien ġhand Pilatu, 63 Iġħidu: Sinjur, aħna niftakru li dak il-qarrieq qal, meta kien ġħadu ħaj: Wara tlitt ijiem inqum. 64 Amar mela li l-qabar ikun imħares sat-tielet jum; li ma jigux id-dixxipli tiegħu bil-lejl, u jisirquh, u jġħidu lin-nies: Qam mill-imwiet: u l-aħħar qerq ikun aġħar minn ta' l-ewwel. 65 Qalilhom Pilatu: Ġhandkom il-ġħassa: morru, ġħassuh kif tafu. 66 Marru mela, u ġħalqu l-qabar tajjeb, billi issigillaw il-ġebbla, u ħallew il-ġħassa.

28 Tard fil-jum tas-Sibt, meta kien qiegħed jisbaħ fl-ewwel jum tal-ġimġħa, ġiet Marija Maddalena u Marija l-oħra, biex jaraw il-qabar.

2 U, ara, kien hemm thežhiža kbira ta' l-art: ġħax anġlu tal-Mulej niżel mis-sema, u ġie u qaleb il-ġebbla mill-bieb, u

qagħad bil-qieghda fuqha. 3 Wiċċu kien donnu berqa, u libstu bajda bħas-silġ: 4 U bil-biża' tiegħu l-għassiesa triegħdu, u saru qishom mejtin.

5 U l-anglu wiegeb u qal lin-nisa: La tibżgħux: għax jien naf li qegħdin tfittxu 'l Ġesù, li kien imsallab: 6 Mhux hawn: għaliex qam, bħal ma qal. Ejjew, araw fejn kien qieghed il-Mulej. 7 U morru malajr, u għidu lid-dixxipli tiegħu li qam mill-imwiet; u, ara, hu jmur qabilkom fil-Galilija; hemm tarawh: ara, jien għidtilkom.

8 U telqu malajr mill-qabar b'biża' u b'ferħ kbir: u marru jigru jhabbru lid-dixxipli tiegħu. 9 U huma u sejrin biex igħidu lid-dixxipli tiegħu, ara, Ġesù ltaqa' magħhom, u qalilhom: Is-sliem għalikom. U resqu, u qabdulu riglejha, u qimuh. 10 Imbagħad qalilhom Ġesù: La tibżgħux: morru habbru l-ħuti biex imorru fil-Galilija, u hemm jarawni.

11 Issa meta kienu sejrin, ara, x'uħud mill-għassiesa ġew fil-belt, u habbru lill-qassisin il-kbar il-ħwejjeġ kollha li kienu ġraw. 12 U wara li ngemgħu max-xjuħ, u ftiehm, taw bosta flus lis-suldati, 13 Billi qalulhom: Għidu lid-dixxipli tiegħu ġew bil-lejl, u serquh aħna u reqdin. 14 U jekk dan jigi f'widnejn il-gvernatur, aħna ndawruh, u lilkom nehilsukom mill-inkwiet. 15 Għalhekk ħadu l-flus, u għamlu kif kienu mgħallmin. U dal-kliem għadu mxerred fost il-Lhud sal-lum.

16 Imbagħad il-ħdax-il dixxiplu marru fil-Galilija, fuq muntanja fejn Ġesù kien qalilhom. 17 U meta rawh qimuh: iżda wħud tħassbu.

18 Resaq Ġesù u kellimhom, billi qal: Kull setgħa hi mogħtija lili fis-sema u fl-art. 19 Morru mela, u għallmu l-ġnus kollha, u għammaduhom fl-Isem tal-Missier, u ta' l-Iben, u ta' l-Ispirtu s-Santu: 20 U għallmuhom iħarsu kulma amartkom: u, ara, jien dejjem magħkom, sa tmiem id-dinja. Amen.